

RAPORT POWSTAŁ
DZIĘKI WSPARCIU
UNII EUROPEJSKIEJ

RAPORT

PL

2020

POPRAWA MIĘDZYNARODOWEGO ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM MORSKIM DLA ŻYCIA POD WODĄ

14 ŻYCIE
POD WODĄ

PRZEDMOWA

Ocean jest zagrożony. Najnowsze raporty międzyrządowych paneli do spraw zmiany klimatu i różnorodności biologicznej, czyli najbardziej wszechstronne opracowania tego zagadnienia, pokazują skalę oddziaływania kryzysu klimatycznego i tempo wymierania gatunków, jakich ludzkość jeszcze nie doświadczyła. Oceanowi zawdzięczamy co drugi oddech, a miliardy ludzi są w stanie dzięki niemu przetrwać. Mimo to kondycja wód morskich pogarsza się gwałtowniej niż kiedykolwiek wcześniej. Niszczymy morską różnorodność biologiczną, nasze wspólne dziedzictwo naturalne i fundament zrównoważonej Niebieskiej Gospodarki, dlatego musimy zacząć działać, zanim będzie za późno.

Dobra wiadomość jest taka, że posiadamy już plan zaakceptowany przez społeczność międzynarodową: mam tu na myśli Cele Zrównoważonego Rozwoju, a w szczególności Cel 14 dotyczący ochrony i zrównoważonego gospodarowania zasobami morskimi. Termin realizacji czterech z dziesięciu zadań wpisanych w Cel 14 przypada na 2020 rok. Stanowią one punkt wyjścia dla odtworzenia i regeneracji oceanu, budowy prawdziwie zrównoważonej Niebieskiej Gospodarki i wspierania odporności środowiska morskiego na zmiany klimatu.

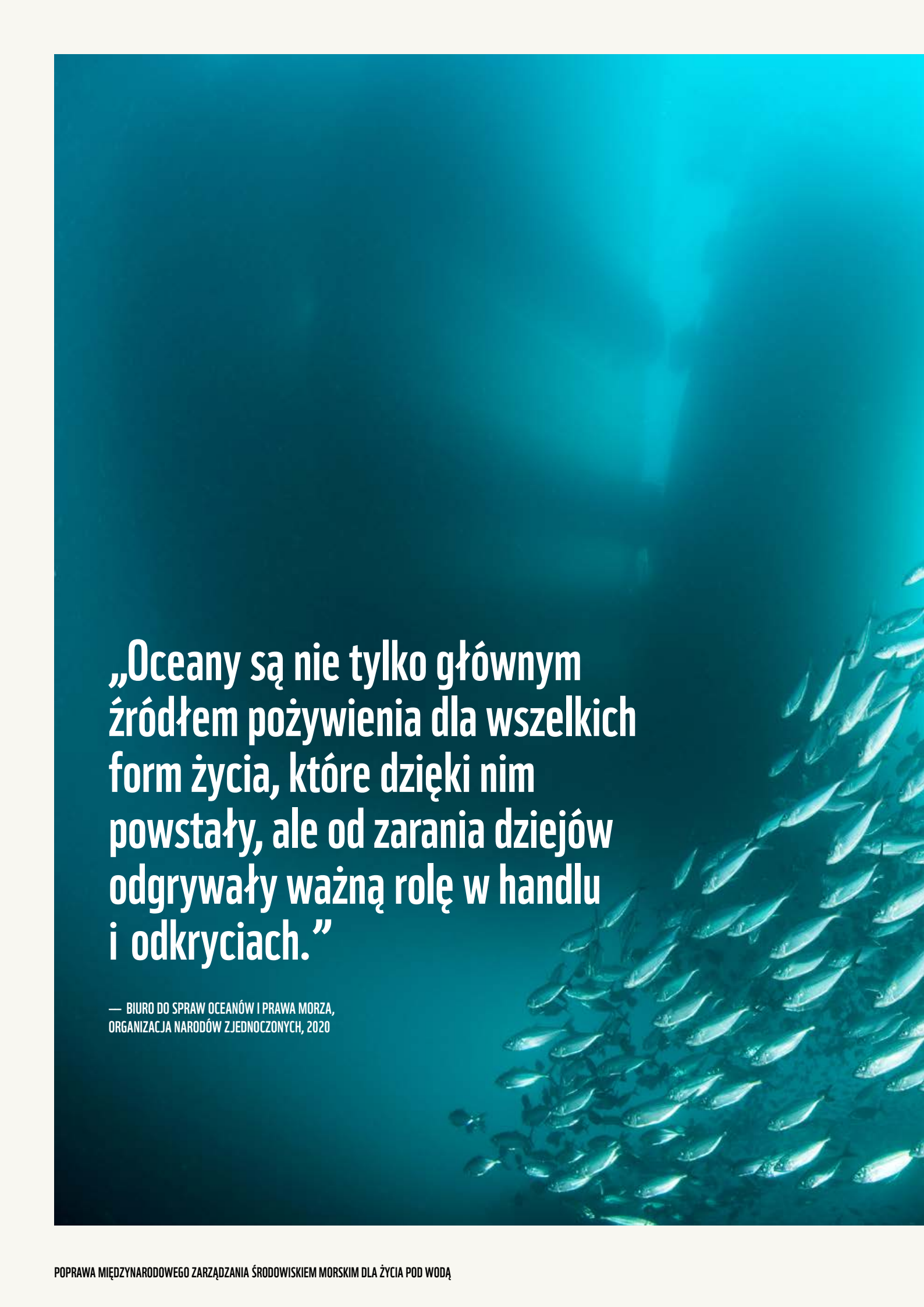
W niniejszym raporcie WWF przedstawia obszerną listę rekomendacji, które mają pomóc w realizacji Celu 14 i wznieść zarządzanie zasobami morskimi na nowy poziom. W tym roku rządzący muszą podjąć kluczowe decyzje, w jaki sposób rozwiązywać problemy morskich ekosystemów, w tym problem degradacji siedlisk i utraty różnorodności biologicznej, nielegalnych połowów i przełowienia, ale także podjąć zobowiązanie do ochrony 30% obszarów morskich do 2030 roku i wyeliminowania szkodliwych dopłat do rybołówstwa w drodze negocjacji na forum Światowej Organizacji Handlu.

Jednocześnie każdy z nas może przyczynić się do poprawy sytuacji. Wybierajmy tylko te ryby i owoce morza, które pochodzą ze zrównoważonych i legalnych źródeł, unikajmy jednorazowych i zbędnych produktów z tworzyw sztucznych i poważnie podejźmy do kwestii ograniczenia własnego śladu węglowego. Dla dobra naszych wnuków i tych, którzy przyjdą po nich, wszyscy mamy obowiązek stanąć po właściwej stronie globalnych wysiłków na rzecz zdrowego oceanu oraz osiągnięcia neutralności klimatycznej na świecie do 2050 roku.

Peter Thomson
Specjalny Wysłannik Sekretarza
Generalnego ONZ ds. Oceanów

Studenci uczą się nurkowania i poznają rafy koralowe w zatoce Kimbe w Papui Nowej Gwinei. © Jürgen Freund / WWF

„Oceany są nie tylko głównym źródłem pożywienia dla wszelkich form życia, które dzięki nim powstały, ale od zarania dziejów odgrywały ważną rolę w handlu i odkryciach.”

— BIURO DO SPRAW OCEANÓW I PRAWA MORZA,
ORGANIZACJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH, 2020

SPIIS TREŚCI

PODSUMOWANIE	6
ZA PIĘĆ DWUNASTA: REALIZACJA ZADAŃ NA 2020 ROK	10
CEL 14.2	12
CEL 14.4	14
CEL 14.5	16
CEL 14.6	18
CAŁA NAPRZÓD: PEŁNA REALIZACJA CELU 14 DO 2030 ROKU	20
CEL 14.1	22
CEL 14.7	24
CEL 14.3	26
CEL 14.A	28
CEL 14.B	30
CEL 14.C	32
PRZYSZŁE DZIAŁANIA	34

Wydawca
WWF European Policy Office
www.wwf.eu

Projekt: Catherine Perry www.swim2birds.co.uk
Druk: Agencja Wydawnicza Ekopress

© 1986 Panda symbol WWF – World Wide Fund for Nature (poprzednio World Wildlife Fund). ® “WWF” jest zarejestrowanym znakiem towarowym WWF. WWF European Policy Office, 123 rue du Commerce, 1000 Brussels.

Fotografia na okładce: © Jürgen Freund / WWF

PODSUMOWANIE

Mimo powagi kryzysu różnorodności biologicznej i zmiany klimatu implementacja przedstawionej przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ) Agendy 2030, która pozwoliłaby w wymiarze globalnym osiągnąć zrównoważony rozwój, chronić naturalne ekosystemy i zapewnić długoterminowe bezpieczeństwo żywnościowe i socjalne rosnącej populacji, postępuje bardzo powoli. Rok 2020 jest kluczowy z punktu widzenia mórz i oceanów, ponieważ to właśnie w tym roku kończy się czas przewidziany na realizację zadań z zakresu ochrony różnorodności biologicznej, zrównoważonego rybołówstwa i osiągnięcia dobrego stanu środowiska wszystkich europejskich wód morskich.

Ławica ryb w korzeniach mangrowca. © Shutterstock / Damsea

Morza i oceany dostarczają najbardziej podstawowych usług ekosystemowych i pełnią funkcję magazynu węgla, umożliwiając przeżycie miliardom ludzi na całym świecie.¹

Z samego rybołówstwa i hodowli żyje 10-12% mieszkańców naszej planety², a sektor produkcji ryb i owoców morza niesie ze sobą ogromny potencjał zmniejszania ubóstwa, głodu i niedożywienia przy równoczesnym współtworzeniu Zrównoważonej Niebieskiej Gospodarki. Wprowadzenie najlepszych praktyk w przemyśle przetwórstwa rybnego i innych sektorach może zagwarantować lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych koniecznych do zaspokajania potrzeb socjalnych i żywieniowych oraz łagodzenia i przystosowywania się do skutków zmiany klimatu.

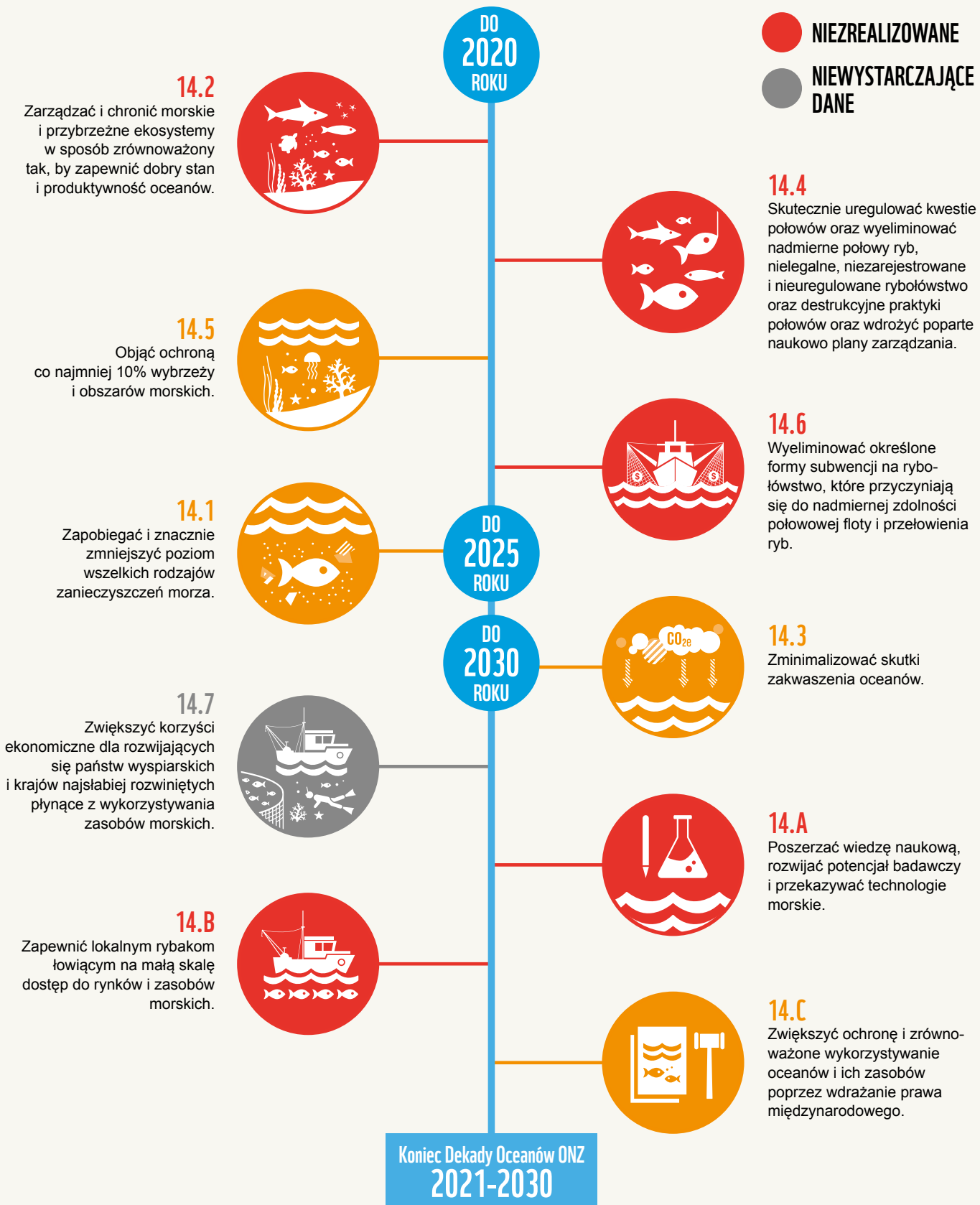
Po pięciu latach od przyjęcia Agendy 2030, w momencie gdy kryzys klimatyczny i utrata różnorodności biologicznej stały się najpoważniejszymi zagrożeniami dla życia na Ziemi, niniejszy raport przedstawia europejskim decydom i pozostałym sygnatariuszom Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs, od ang. *Sustainable Development Goals*) całościową i popartą dowodami krytyczną analizę postępów w realizacji Celu 14 (Życie pod wodą). W sytuacji, w której z czterech przewidzianych na rok 2020 zadań Celu 14 trzy nie zostały wykonane, zaś postęp w zakresie czwartego jest tylko częściowy, **WWF wzywa wszystkich interesariuszy do podjęcia natychmiastowych działań niezbędnych do realizacji wszystkich zadań Celu 14 do 2030 roku.**

Realizacja Agendy 2030, w szczególności zaś Celów 1 (Koniec z ubóstwem), 2 (Zero głodu), 13 (Działania w dziedzinie klimatu) i 14, będzie wymagać pilnego przekształcenia modelu zarządzania zasobami morskimi zarówno na poziomie Unii Europejskiej (UE), jak i globalnym. Dla pełnej realizacji Celu 14, a tym samym Agendy 2030, konieczne jest znaczące zwiększenie nakładów finansowych właśnie na Cel 14, który jest drugim najbardziej niedofinansowanym SDG, chociaż ma duże znaczenie dla osiągnięcia pozostałych Celów³. WWF wzywa UE i wszystkie państwa, które zobowiązały się do realizacji SDGs, do podjęcia niezwłocznych działań na rzecz zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi oraz sprawiedliwego rozwoju społeczno-ekonomicznego w dziedzinie odnowy i eksploatacji zasobów morskich. **W obliczu negatywnego wpływu zmiany klimatu na zdrowie oceanu oraz bezpieczeństwo żywnościowe, wszystkie uczestniczące strony muszą zwiększyć wysiłki na rzecz ochrony środowiska morskiego, zrównoważonej produkcji ryb i owoców morza oraz zarządzania oceanem w oparciu o podejście ekosystemowe.**

WALKA O PRZYSZŁOŚĆ OCEANÓW ZACZYNA SIĘ TERAZ

10 ZADAŃ CELU 14

- LEGENDA**
- CZĘŚCIOWY POSTĘP
 - NIEZREALIZOWANE
 - NIEWYSTARCZAJĄCE DANE

ZNACZENIE SPÓJNEJ POLITYKI DLA REALIZACJI WSZYSTKICH SDGs:

Cele Zrównoważonego Rozwoju są nierozdzielne: poszczególne cele i zadania są ze sobą powiązane, a realizacja jednego z nich wpływa na postęp w innych⁴. Cele SDGs zaprojektowano w taki sposób, by inspirować do bezpośrednich i szczegółowo zaplanowanych działań łączących rozwój innowacyjnych technologii z wysoką społeczną akceptacją i odpowiednimi mechanizmami zarządzania. Polityczna spójność tych działań na wszystkich etapach krajowych i międzynarodowych procesów decyzyjnych jest kluczowa dla integracji całości gospodarczych, społecznych, środowiskowych i zarządczych aspektów zrównoważonego rozwoju.

Analiza powiązań pomiędzy SDGs pokazuje, że **Cel 14 „Życie pod wodą”⁵ wchodzi w interakcje z pozostałymi Celami i odgrywa kluczową rolę w realizacji Agendy 2030⁴.** Z oceny wzajemnych korzyści i kompromisów⁶ wynika, że warunkiem realizacji 38% wszystkich zadań w ramach SDG jest dobra kondycja oceanu, zwłaszcza w przypadku Celów 1 (Koniec z ubóstwem) i 2 (Zero głodu). Co więcej, wykazano również istnienie zasadniczego związku pomiędzy realizacją Celów 14, a 3 (Dobre zdrowie i jakość życia), 8 (Wzrost gospodarczy i godna praca), 9 (Innowacyjność, przemysł,

infrastruktura), 12 (Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja), 13 (Działania w dziedzinie klimatu), 15 (Życie na lądzie) i 16 (Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje)⁷. Mimo że środowisko morskie ma duże znaczenie dla zrównoważonego rozwoju i dla całości Agendy 2030, wiedza o morzach i oceanach, a także o konkretnych działaniach w zakresie Celu 14 nadal jest niska⁸. Istnieje zatem pilna potrzeba podnoszenia świadomości i rozbudowy potencjału i możliwości wśród unijnych decydentów i interesariuszy spoza sektora morskiego⁹.

Właśnie teraz jest najlepszy moment na to, aby związek pomiędzy „Życiem pod wodą” a kwestiami, które dotychczas uważano za nieistotne w tym kontekście, został wreszcie odpowiednio wykorzystany do tworzenia skutecznych, przekrojowych rozwiązań politycznych. Przykładowo, jednym z wymogów dla Celu 13 (Działania w dziedzinie klimatu) jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Przemysł przetwórstwa ryb i owoców morza może bezpośrednio przyczynić się do jego realizacji poprzez ograniczenie zużycia paliwa przez jednostki połowowe, a także produkcję, pakowanie i transport mrożonych, schłodzonych i gotowanych wyrobów. Sukces SDGs wymaga holistycznego podejścia.

ANALIZA ZADAŃ W RAMACH CELU 14

Jak podkreśla wydany w 2018 roku przez WWF „Living Planet Report”¹⁰, ludzkość stoi w obliczu kryzysu klimatycznego i krytycznej utraty różnorodności biologicznej. Odwrócenie tego trendu będzie wymagać radykalnych zmian i działań w zakresie klimatu. Przyjęty w 2015 roku przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dokument „Przekształcamy nasz świat: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030” określa 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań.¹¹

„Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 łączy w wyważony sposób trzy wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny i środowiskowy – i jest pierwszym wyrazem międzynarodowego konsensusu co do tego, że takie wartości jak pokój, bezpieczeństwo, sprawiedliwość dla wszystkich oraz włączenie społeczne nie tylko mają być osiągnięte indywidualnie, ale też muszą się nawzajem wzmacniać.”

— KOLEJNE KROKI W KIERUNKU ZRÓWNOWAŻONEJ PRZYSZŁOŚCI
EUROPY – EUROPEJSKIE DZIAŁANIA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO
ROZWOJU, KOMISJA EUROPEJSKA, 2016

Agenda 2030 stanowi globalne wezwanie do działania na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego opartego na zrównoważonym zarządzaniu zasobami naturalnymi. W ramach Agendy wyróżniono konkretne cele i szczegółowy terminarz ich wykonania. Jednym z takich celów jest ochrona i zrównoważone korzystanie z oceanów, mórz i zasobów morskich (Cel 14 – „Życie pod wodą”), który podzielono na dziesięć celów szczegółowych – zadań. Cztery z nich powinny zostać ukończone do 2020 roku.

Mimo, że Cel 14 jest jednym z SDGs mających największy wpływ na sukces pozostałych⁵, w tym Celu 13 „Działania w dziedzinie klimatu”, na przeszkodzie w realizacji powiązanych z nim zadań stoi ogólny brak danych. Problem jest poważny, ponieważ zadania odnoszące się do rybołówstwa i przetwórstwa ryb i owoców morza opierają się na publicznie dostępnych danych dostarczanych przez członków ONZ i Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO). W przypadku zadań niezwiązanych z rybołówstwem, śledzenie postępów jest jeszcze trudniejsze. Co prawda ONZ i Unia monitorują swoje postępy w realizacji SDGs za pomocą własnego rozbudowanego systemu wskaźników, ale konieczne są większe wysiłki w celu opracowania spójnych wskaźników na poziomie krajowym, regionalnym i globalnym. Systematyczne i rzetelne gromadzenie danych od wszystkich członków ONZ ma fundamentalne znaczenie dla oceny skuteczności działań na rzecz środowiska morskiego w kontekście realizacji SDG. Jest to szczególnie istotne dla państw członkowskich Unii, aby wywiązały się ze swoich obowiązków w zakresie spójności polityki UE na rzecz rozwoju, co wymaga powiązania ich działań z wieloma celami SDGs. Taki model gwarantuje, że cele rozwojowe są uwzględniane w całościach prowadzonych działań, które mogą mieć wpływ na kraje rozwijające się, i zapewnia spójność polityki UE, poprawiając efektywność współpracy w tym obszarze.

**PODSTAWĄ SDGs SĄ
PUBLICZNIE DOSTĘPNE
DANE DOSTARCZANE PRZEZ
WSZYSTKICH CZŁONKÓW ONZ**

Zdrowe rafy koralowe są domem dla wielu gatunków ryb. Wyspy Salomona. © Shutterstock / Ethan Daniels / WWF

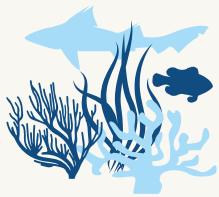

**ZA PIĘĆ DWUNASTA:
REALIZACJA ZADAŃ
NA 2020 ROK**

CEL 14.2: OCHRONA I ODBUDOWA EKOSYSTEMÓW

Do 2020 zapewnić ochronę ekosystemów morskich i przybrzeżnych oraz gospodarować nimi w sposób zrównoważony w celu uniknięcia znacznego niekorzystnego oddziaływania na ich stan, wzmacniać odporność ekosystemów i podjąć działania na rzecz ich odtworzenia oraz zapewnić dobry stan i produktywność oceanów.

30%

**ABY ODBUDOWAĆ
MORSKĄ
RÓŻNORODNOŚĆ
BIOLOGICZNĄ,
CO NAJMNIEJ 30%
OCEANU MUSI
ZOSTAĆ OBJĘTE
PEŁNĄ OCHRONĄ DO
2030 ROKU**

1,8%

**BADANIA WWF
WYKAZAŁY, ŻE
MNIEJ NIŻ 2%
OBSZARÓW
MORSKICH UNII
STANOWIĄ
MORSKIE OBSZARY
CHRONIONE
Z PLANAMI
ZARZĄDZANIA**

Kontrola realizacji SDGs bazuje na szeregu wskaźników ustalanych na poziomie międzynarodowym i krajowym. Wspólnym międzynarodowym wskaźnikiem dla zadania 14.2 jest „Udział krajowych stref ekonomicznych zarządzanych w oparciu o podejście ekosystemowe”¹². Do marca 2021 roku państwa członkowskie UE powinny spełnić wymogi dyrektywy w sprawie morskiego planowania przestrzennego (MSP, ang. *Marine Spatial Planning*) poprzez sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich. Plany te powinny wskazywać obszary najbardziej odpowiednie dla różnego rodzaju działalności przemysłowej (np. morskich farm wiatrowych) przy jak najmniejszym oddziaływaniu na środowisko i bez kolidowania z pozostałymi sektorami morskimi. Powinny opierać się na podejściu ekosystemowym i brać pod uwagę wszystkie zachodzące w ekosystemie interakcje, również eksploatację morskich zasobów przez ludzi, zamiast rozpatrywać poszczególne zastosowania, gatunki czy usługi osobno. Realizacja zadania 14.2 sprowadza się zatem do zrównoważonego wykorzystywania i ochrony morskich usług ekosystemowych, do czego państwa członkowskie UE zobowiązały się wraz z przyjęciem ramowej dyrektywy w sprawie strategii morskiej (MSFD) w 2008 roku i dyrektywy MSP w 2014 roku.

Zgodnie z rekomendacją Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN) i opinią środowisk naukowych w celu odbudowy morskiej różnorodności biologicznej i podniesienia odporności obszarów morskich, do 2030 roku całkowitej ochronie powinno podlegać co najmniej 30% oceanu. Przeprowadzone przez WWF badania¹³ pokazują, że morskie obszary chronione (MPA, ang. *Marine Protected*

Areas) obejmują zaledwie 12,4% wód morskich w UE, a tylko 1,8% z nich posiada plany zarządzania. Co więcej, spora część istniejących planów zarządzania nie korzysta z podejścia ekosystemowego, a przewidziane w nich środki ochrony wyznaczonych obszarów są niewystarczające.

Tylko niewielki procent opublikowanych w trakcie ostatnich pięciu lat planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich całkowicie eliminuje znaczące negatywne oddziaływania. Europejskie MPAs nadal nie są zarządzane w sposób wydajny i nie tworzą spójnej sieci, przez co nie wspierają odporności środowiska morskiego i w rezultacie nie przyczyniają się do tworzenia Zrównoważonej Niebieskiej Gospodarki.

WWF WZYWA DO PODJĘCIA NATYCHMIASTOWYCH DZIAŁAŃ I ZALECA, ABY:

- Państwa członkowskie UE gwarantowały, że głównym priorytetem MPA będzie ochrona różnorodności biologicznej i morskich usług ekosystemowych, a nie krótkoterminowe korzyści ekonomiczne. Morskie obszary chronione muszą gwarantować skuteczną ochronę i odtworzenie ekosystemów i obejmować strefy, w których prowadzenie destrukcyjnej działalności będzie całkowicie zakazane.
- Państwa członkowskie Unii pilnie rozpoczęły aktywną współpracę w zakresie skutecznej ochrony i monitoringu istniejących MPA obejmujących odpowiednie plany zarządzania oraz środki służące ich kontroli i egzekwowaniu.

UTRATA SIEDLISK DNA MORSKIEGO SPOWODOWANA DZIAŁALNOŚCIĄ CZŁOWIEKA DOTYCZY **OKOŁO 25%** WÓD PRZYBRZEŻNYCH UE

ŹRÓDŁO: EUROPEJSKA AGENCJA ŚRODOWISKA (2019),
„ŚRODOWISKO EUROPY 2020 – STAN I PROGNOZY”

Foki pospolite na piaszczystym pasie w Morzu Wattowym. © Rob Webster / WWF

POPRAWA PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARÓW MORSKICH W NIEMCZECH

Na niemieckiej części Morza Północnego i Bałtyku planowanie przestrzenne¹⁴ funkcjonuje od 2009 roku, ale morskie obszary chronione (MPA) ustanowione na tych akwenach nie były przedmiotem szczególnej troski. Z tego powodu kwestie ochrony i odnowy środowiska naturalnego nie były traktowane priorytetowo, hamując realizację zadań z zakresu poprawy zdrowia i produktywności mórz i oceanów. Żeby usprawnić niemieckie MSP, należy przede wszystkim zablokować możliwość budowania morskich farm wiatrowych na obszarach Natura 2000. Obecnie taką możliwość dają plany zagospodarowania przestrzennego, ale nie plany zarządzania MPA.

Konkretne działania potrzebne są również po to, by spełnić obowiązek korzystania z podejścia

ekosystemowego w MSP. W tym celu państwa członkowskie UE muszą w całości uwzględnić zapisy dyrektywy MSP w swoich planach i zaimplementować podejście ekosystemowe we wszystkich ocenach oddziaływania na środowisko, planach zarządzania obszarami chronionymi oraz w zarządzaniu rybołówstwem.

Przykładowo, przyszłe lokalizacje produkcji energii odnawialnej nie mogą znajdować się w obrębie MPAs i muszą być wycofywane z innych obszarów, które są wartościowe pod względem ekologicznym, istotne z punktu widzenia wrażliwych gatunków i siedlisk i/lub stanowią refugium względem zmiany klimatu. Dodatkowo, każde działanie w obszarze morskim musi być bardzo dokładnie przemyślane i zawsze opierać się na zasadzie ostrożności, żeby wspierać odporność środowiska morskiego.

CEL 14.4: ZRÓWNOWAŻONE RYBOŁÓWSTWO

Do 2020 roku skutecznie uregulować kwestie połowów oraz wyeliminować nadmierne połowy ryb, nielegalne, niezarejestrowane i nieuregulowane rybołówstwo oraz destrukcyjne praktyki połowów, oraz wdrożyć poparte naukowo plany zarządzania, tak by w możliwie najkrótszym czasie odbudować populację ryb, co najmniej do poziomu umożliwiającego maksymalny, odnawialny poziom zrównoważonych połowów, zgodnie charakterystyką poszczególnych gatunków.

15%

CO NAJMNIEJ 15% ŚWIATOWEGO POZYSKANIA RYB I OWOCÓW MORZA POCHODZI Z NIELEGALNYCH, NIERAPORTOWANYCH I NIEUREGULOWANYCH (NNN) POŁOWÓW

66%

DWIE TRZECIE BADANYCH STAD RYB NA ŚWIECIE JEST POŁAWIANYCH NA NAJWYŻSZYM MOŻLIWYM POZIOMIE LUB PRZEŁOWIONYCH

Dzięki postępowi technologicznemu od lat 70. ubiegłego wieku floty rybackie mogą łowić coraz dalej, głębiej i łatwiej, przyczyniając się na całym świecie do przeławiania zasobów ryb² i pozbawiając społeczności stref przybrzeżnych środków do życia. W 2018 roku jedna trzecia zbadanych światowych stad ryb była przełowiona¹⁵. Według szacunków globalnych każdego roku co najmniej 15% ryb i owoców morza o masie 11-25 milionów ton i wartości 10-23 miliardów USD¹⁶ pochodzi z nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych (NNN) połowów.

Wskaźnik 14.4.1 „Odsetek stad ryb na biologicznie zrównoważonym poziomie” co roku jest poddawany ewaluacji przez naukowców, decydentów i interesariuszy¹⁷. Jednym z głównych założeń unijnej wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) jest przywrócenie wszystkich stad ryb UE do stanu przekraczającego maksymalny zrównoważony poziom (MSY), czyli do poziomu, który pozwala na stałą eksploatację żywych zasobów naturalnych bez ryzyka ich wyczerpania w perspektywie długoterminowej. WPRyb nakłada na wszystkie państwa członkowskie UE obowiązek osiągnięcia w miarę możliwości do 2015 roku, ale nie później niż do roku 2020, wskaźnika śmiertelności połowowej na poziomie równym lub niższym od MSY ($\leq F_{MSY}$). Przeprowadzona przez WWF w 2018 roku analiza publicznie dostępnych danych dla 397 stad ryb w wodach aktywnie wykorzystywanych przez flotę UE wykazała, że wiele stad nadal jest przeławianych, zwłaszcza na Morzu Bałtyckim, Morzu Śródziemnym i Morzu Czarnym¹⁸.

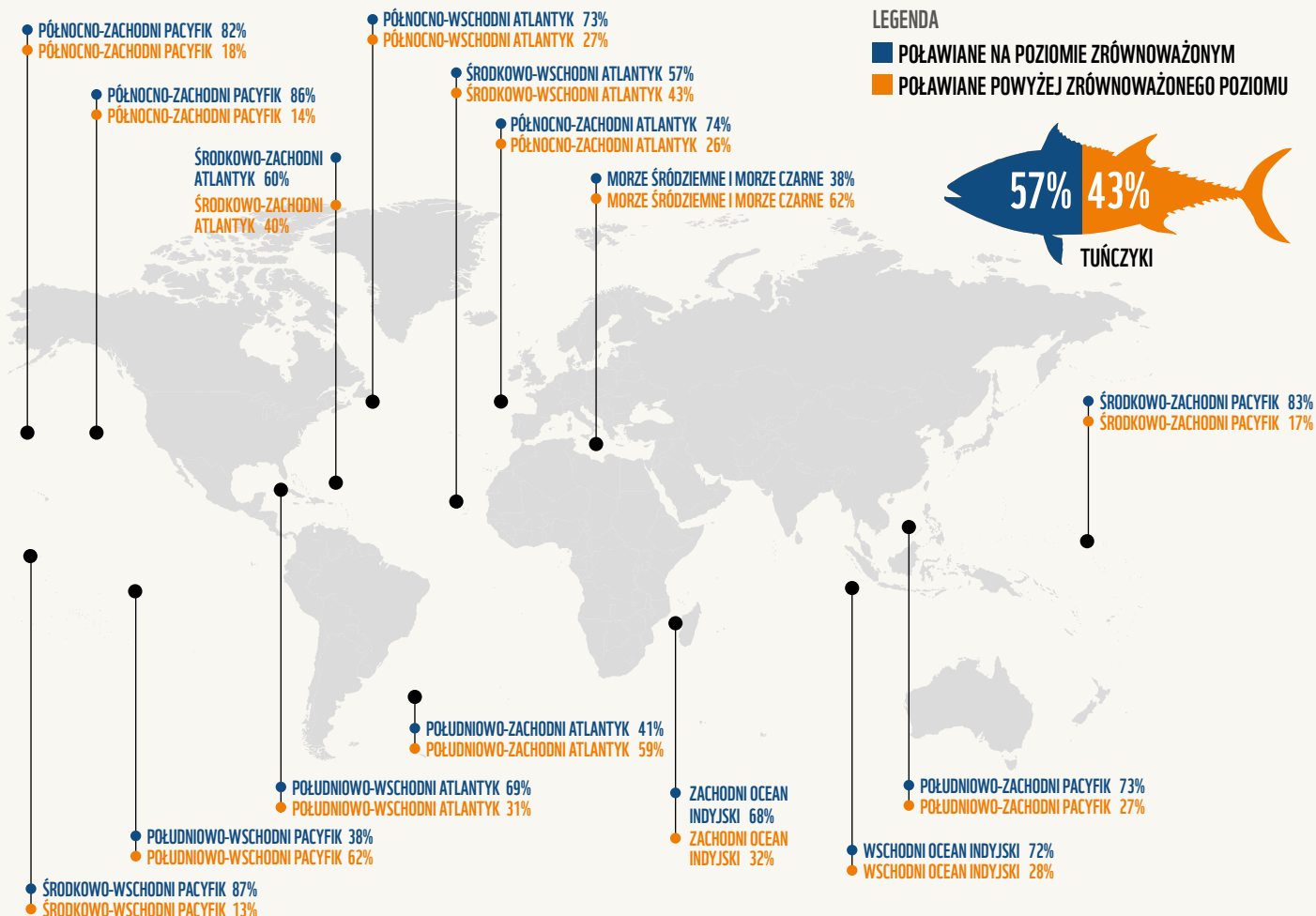
Unia Europejska, w której 70% spożywanych ryb i owoców morza pochodzi z importu, musi przygotować się na to, że wskutek ocieplenia klimatu dostęp do nich może być ograniczony. Żeby zagwarantować zrównoważoną pod względem ekologicznym, społecznym i ekonomicznym produkcję żywności pochodzenia morskiego w UE, nieodzowne jest wdrożenie skutecznej polityki łagodzenia i przystosowywania się do skutków zmiany klimatu, w tym jak

najszybsza eliminacja światowego problemu przełowienia.

WWF WZYWA DO PODJĘCIA NATYCHMIASTOWYCH DZIAŁAŃ I ZALECA, ABY:

- Państwa członkowskie UE polegały na najlepszym dostępnym doradztwie naukowym, żeby ustalać wielkość połowów na zrównoważonym poziomie tj. równym bądź niższym od FMSY, a także stosowały podejście ostrożnościowe, jeśli dane dotyczące populacji ryb nie są dostępne.
- Wszyscy związani ze środowiskiem morskim interesariusze, w tym rybacy i badacze, współpracowali na rzecz poprawy selektywności narzędzi połowowych, żeby zminimalizować wpływ flot rybackich na morską różnorodność biologiczną i stan dna morskiego.
- Państwa członkowskie UE, jednostki połowowe i operatorzy podlegali adekwatnym sankcjom, np. karze grzywny, jeśli prowadzone przez nich połowy przekroczyły dozwolone kwoty połowowe (tj. dojdzie do przełowienia). Dotyczy to również połowów na wodach należących do kraju partnerskiego w przypadku, gdy wielkość połowu przekracza wskazaną nadwyżkę.
- UE zwiększyła transparentność działalności swoich jednostek połowowych poprzez zwalczanie praktyk polegających na wykorzystywaniu tanich bander i utajnianiu informacji na temat rzeczywistych właścicieli, które umożliwiają operatorom prowadzącym nielegalne połowy na ukrywanie swojej aktywności i unikanie sankcji. Dążenie do oznaczenia wszystkich statków uznanymi międzynarodowo indywidualnymi numerami identyfikacyjnymi pozwoli władzom uzyskać wgląd w historię jednostki niezależnie od zmiany nazwy lub bandery i może przyczynić się do rozwiązania tego problemu.

Rycina 1: Stan stad ryb na świecie, w poszczególnych rejonach statystycznych FAO

Źródło: Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) (2018), „The state of world fisheries and aquaculture”

KONTROLA RYBOŁÓWSTWA I ZDALNY SYSTEM MONITOROWANIA ELEKTRONICZNEGO

Kluczem do zwiększenia przejrzystości sektora rybołówstwa jest kontrola działalności na morzu, co zapewni równe szanse działania bez zniekształcania rynku. Umożliwi także wspieranie doradztwa naukowego poprzez gromadzenie danych, które będzie można następnie wykorzystać, żeby zarządzać rybołówstwem, precyzyjnie określać wielkość przyłowu wrażliwych gatunków i poziom wykorzystania morskich zasobów. Ogólnie rzecz biorąc, gromadzenie danych w czasie bardziej rzeczywistym (lub zbliżonym do rzeczywistego) jest niezbędne do zwiększenia odpowiedzialności i przejrzystości, wraz z rozwojem globalnych platform do wizualizacji i interpretacji danych. Dane te muszą być publicznie dostępne, tak by operatorzy jednostek i ich państwa bandery mogli być pociągnięci do odpowiedzialności za połowy i przyłów, które naruszają prawo ochrony środowiska. Gromadzenie danych może odbywać się za pośrednictwem technologii automatycznych, takich jak zdalne systemy monitorowania elektronicznego (REM), które korzystają z monitoringu wizyjnego (CCTV) i systemów śledzenia statków (VMS). Rozwiązania te będą skuteczne i doprowadzą do rzeczywistych zmian tylko wówczas, jeśli będą stosowane przez cały sektor rybołówstwa.

Rozwój technologii i skrócenie czasu przeznaczanego na analizę sprawia, że wykorzystanie REM w zarządzaniu zasobami morskimi

okazuje się najbardziej opłacalnym sposobem monitorowania i kontroli działalności na morzu¹⁹. Według szacunków z 2015 roku koszt analizy 10% nagrań obejmujących całą flotę Wielkiej Brytanii będzie o około jedną czwartą niższy niż nakłady ponoszone obecnie na tradycyjne systemy (np. obserwatorów pokładowych), które pokrywają mniej niż 1% aktywności na morzu¹⁹.

System REM niesie ze sobą liczne korzyści. Pozwala gromadzić znacznie lepsze dane dotyczące połowów i przyłowu, poprawia dynamikę zarządzania danymi, dostarcza większe zestawy danych wspierających zarządzanie rybołówstwem i daje możliwość wykorzystania technologii do gromadzenia dowodów na potwierdzenie przypadków, które trudno w inny sposób zweryfikować. Dzięki REM możliwe jest również zmniejszenie konieczności wysyłania obserwatorów i ograniczenie ryzyka związanego z pracą na morzu.

Dla reprezentujących łańcuch dostaw przedstawiciele sprzedaży detalicznej i przetwórstwa zastosowanie REM oznaczałyby większą pewność w kwestii zgodności z przepisami środowiskowymi oraz legalności źródeł. REM zwiększa transparentność rynku ryb i owoców morza, podnosi poziom ochrony środowiska i zapewnia równe warunki dla wszystkich podmiotów w sektorze rybołówstwa.

CEL 14.5: OCHRONA WYBRZEŻY I OBSZARÓW MORSKICH

Do 2020 roku objąć ochroną co najmniej 10% wybrzeży i obszarów morskich, zgodnie z krajowym i międzynarodowym prawem i korzystając z najlepszych źródeł informacji naukowych.

12%

WÓD UE TO
MORSKIE OBSZARY
CHRONIONE (MPAs)

85%

Z NICH NIE JEST
SKUTECZNE
CHRONIONYCH

Narzędziami służącymi do zachowania i ochrony morskiej różnorodności biologicznej są morskie obszary chronione (MPAs) oraz inne skuteczne środki ochrony konkretnych obszarów (OECM, ang. *Other Effective area-based Conservation Measures*). MPAs to „wyraźnie określone obszary geograficzne posiadające status prawny i zarządzane z wykorzystaniem środków prawnych lub innych skutecznych narzędzi, których celem jest długoterminowa ochrona środowiska naturalnego oraz powiązanych z nim usług ekosystemowych i wartości kulturowych”²⁰.

Samo ustanowienie MPA nie jest równoznaczne z działaniami w zakresie ochrony środowiska morskiego. Skuteczną ochronę morskiej różnorodności biologicznej MPA gwarantuje dopiero w momencie pełnej implementacji i prawnego umocowania planu zarządzania przy wsparciu ze strony interesariuszy i stabilnym finansowaniu. Określone planem zarządzanie musi mieć charakter adaptacyjny i obejmować monitoring oraz ochronę i aktywną odnowę środowiska naturalnego.

W 2019 roku ponad 12% wód unijnych posiadało status MPA, ale z przeprowadzonych przez WWF badań wynika, że 85% z nich nie gwarantowało skutecznej ochrony środowiska morskiego¹³. W praktyce oznacza to, że większość ustanowionych w UE MPA nie może być uwzględnianych we wskaźniku 14.5.1 „Udział powierzchni chronionych obszarów morskich do ogólnego obszaru terenów morskich” dla wód europejskich. Na poziomie globalnym przeznaczone do ochrony obszary morskie i przybrzeżne zbliżają się już do celu 10%²¹, aczkolwiek rzeczywista skuteczność zapewnianej przez nie ochrony nie została jeszcze poddana ocenie.

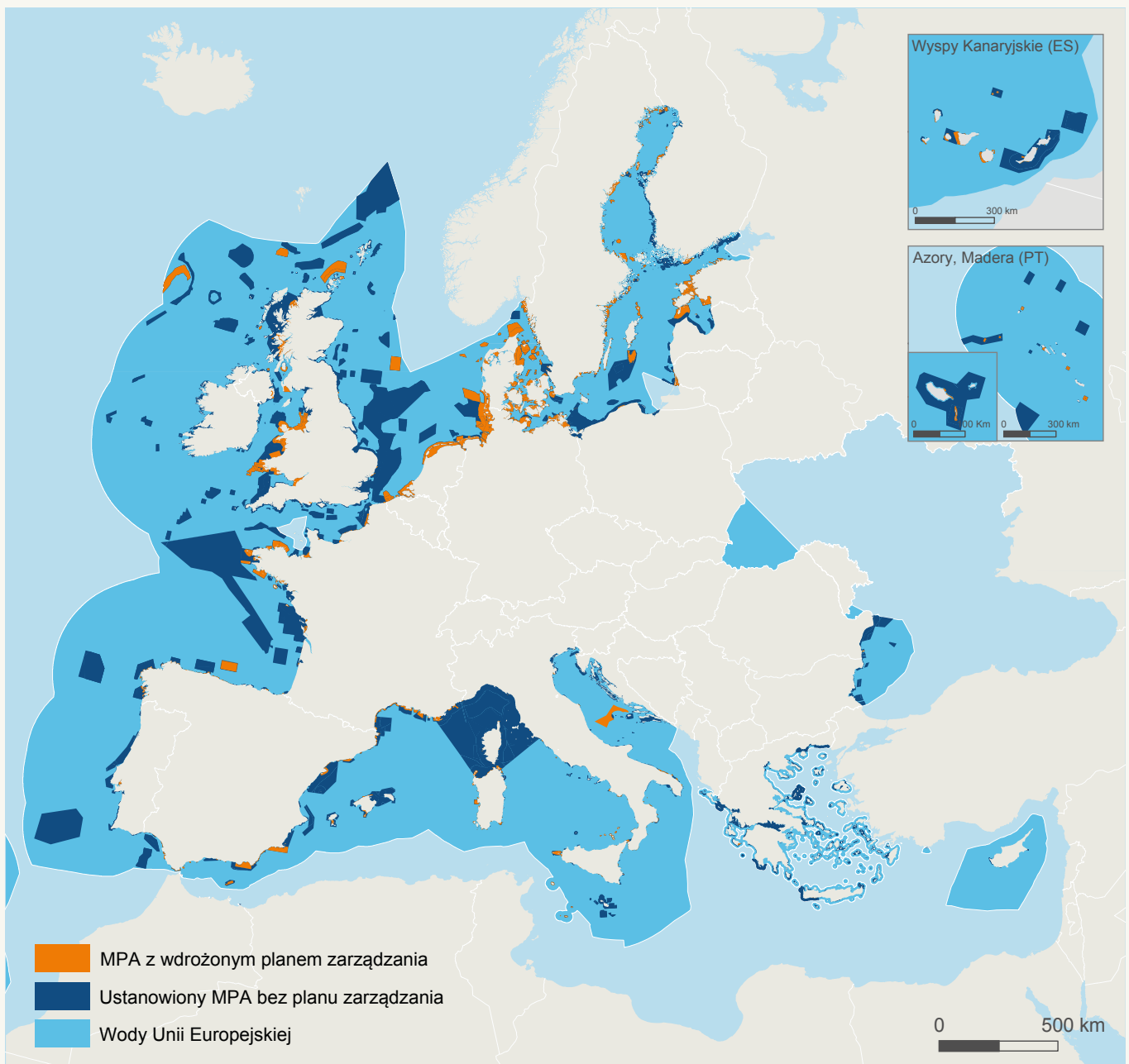
Równoległe z tworzeniem dobrze zarządzanych i dających pełną ochronę środowiska morskiego MPA należy skupić się również na łączeniu MPA w funkcjonalne sieci. Muszą

one obejmować wszystkie siedliska, nie tylko siedliska gatunków wrażliwych lub rzadkich; odległość pomiędzy MPA nie powinna być zbyt duża, gdyż ma to kluczowe znaczenie dla skutecznego rozprzestrzeniania się gatunków; chronione siedliska i gatunki powinny być uwzględniane w więcej niż jednym MPA w ramach sieci, żeby zapewnić spójną ochronę różnorodności biologicznej. Wszystkie trzy warunki tworzą tak zwaną spójność ekologiczną, którą można osiągnąć wyłącznie wtedy, gdy MPA są lokalizowane tam, gdzie ma to uzasadnienie z ekologicznego punktu widzenia, a nie tam, gdzie jest to politycznie wygodne.

WWF WZYWA DO PODJĘCIA NATYCHMIASTOWYCH DZIAŁAŃ I ZALECA, ABY:

- Członkowie ONZ zobowiązali się do skutecznego zarządzania MPA obejmujących przynajmniej 30% podlegających im obszarów morskich i przybrzeżnych do 2030 roku. Razem MPA i OECM stworzą spójną sieć na rzecz odbudowy różnorodności biologicznej, podniesienia odporności oceanu, a także powiększenia naturalnego kapitału, który jest fundamentem Zrównoważonej Niebieskiej Gospodarki.
- Państwa członkowskie UE zwiększyły transparentność działań, które prowadzą na rzecz ochrony swoich obszarów morskich, poprzez terminowe dostarczanie dokładnych informacji wszystkim istotnym organom i bazom danych związanym z MPA.
- Krajowi i unijni decydenci zachęcali jak największą ilość interesariuszy do czynnego uczestnictwa w tworzeniu długoterminowych planów zarządzania zasobami morskimi obejmujących także te obszary, których celem jest odbudowa stad ryb, ochrona miejsc rozwoju narybku i tarlisk.

Rycina 2: Tylko 1,8% obszarów morskich UE posiada plany zarządzania w ramach MPA, mimo że ochroną objętych jest 12,4%

Źródło: WWF (2019), „Protecting Our Ocean: Europe’s challenges to meet the 2020 deadlines”

CEL 14.6:

ELIMINACJA SUBSYDIÓW PRZYZYNIĄCYCH SIĘ DO PRZEŁOWIENIA RYB

Do 2020 roku wyeliminować określone formy subwencji na rybołówstwo, które przyczyniają się do budowy nadmiernych zdolności połowowych i przełowienia ryb, wyeliminować subwencje przyczyniające się do nielegalnego, niezarejestrowanego i nieuregulowanego rybołówstwa; nie wprowadzać nowych subwencji tego typu, przyznając że skuteczne, specyficzne i zróżnicowane traktowanie krajów rozwijających się i najsłabiej rozwiniętych powinno być integralną częścią negocjacji dotyczących subwencji na rybołówstwo, prowadzonych w ramach Światowej Organizacji Handlu (World Trade Organization).

1 MLD

PONAD MILIARD LUDZI
NA CAŁYM ŚWIECIE
UTRZYMUJE SIĘ DZIĘKI
OCIEANOWI

MNIEJ
NIŻ 1/5

DROBNYCH RYBAKÓW
W UE OTRZYMAŁA
ZALEDWIE 19,6%
ŚRODKÓW Z EUROPEJSKIEGO
FUNDUSZU MORSKIEGO
I RYBACKIEGO, CHOĆ
STANOWIĄ PONAD
85% CAŁEJ FLOTY

Życie ponad miliarda ludzi na całym świecie uzależnione jest od oceanu, a mimo to wiele rządów nadal dotuje własne floty rybackie. Środki przeznaczone na odnawianie flot, tj. zakup nowych jednostek, oraz modernizację, np. wymianę silników, systematycznie zwiększają zdolności połowowe, którym nasze i tak już zubożałe morza nie są w stanie sprostać. Szkodliwe dopłaty zostały zakazane w UE w 2004 roku. Wszelkie próby ich ponownego wprowadzenia nie tylko groziłyby zaburzeniem konkurencyjności, ale stałyby w jawnej sprzeczności z celem 14.6. Wskaźnik „Poziom wdrożenia międzynarodowych instrumentów, mających na celu zwalczanie nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów” pokazuje, że wszystkie państwa w dużym stopniu biorą pod uwagę finansowy aspekt walki z przełowieniem²².

W wymiarze globalnym najpilniejszym wyzwaniem jest przesunięcie całego finansowania szkodliwych inwestycji w rybołówstwie w kierunku Zrównoważonej Niebieskiej Gospodarki, jednak politycznym działaniom w tym zakresie wciąż daleko do spójności²³. Stosowane w przeszłości w UE dotacje doprowadziły do nadmiernej rozbudowy zdolności połowowych. Na niektórych łowiskach w UE flota rybacka trzykrotnie przewyższa granice zrównoważonego rybołówstwa. W 2019 roku Komisja Rybołówstwa Parlamentu Europejskiego zatwierdziła przywrócenie szkodliwych subsydiów wbrew przyjętemu rok wcześniej przez

Parlament Europejski na sesji plenarnej sprawozdania w sprawie przyszłych działań UE w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO)²⁴, w którym UE zachęcana jest, aby „w większym stopniu zaangażowała się w kwestię dotyczącą tego, w jaki sposób handel może przyczynić się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju” oraz określiła „bardziej konkretne działania, które należy podjąć w tym zakresie, by chronić organizmy morskie”. Podjęte w 2019 roku przez Parlament Europejski działania to całkowite zaprzeczenie stanowiska negocjacyjnego UE w WTO w sprawie szkodliwych dopłat do rybołówstwa, które burzy wiarygodność UE jako globalnego lidera ochrony mórz i oceanów.

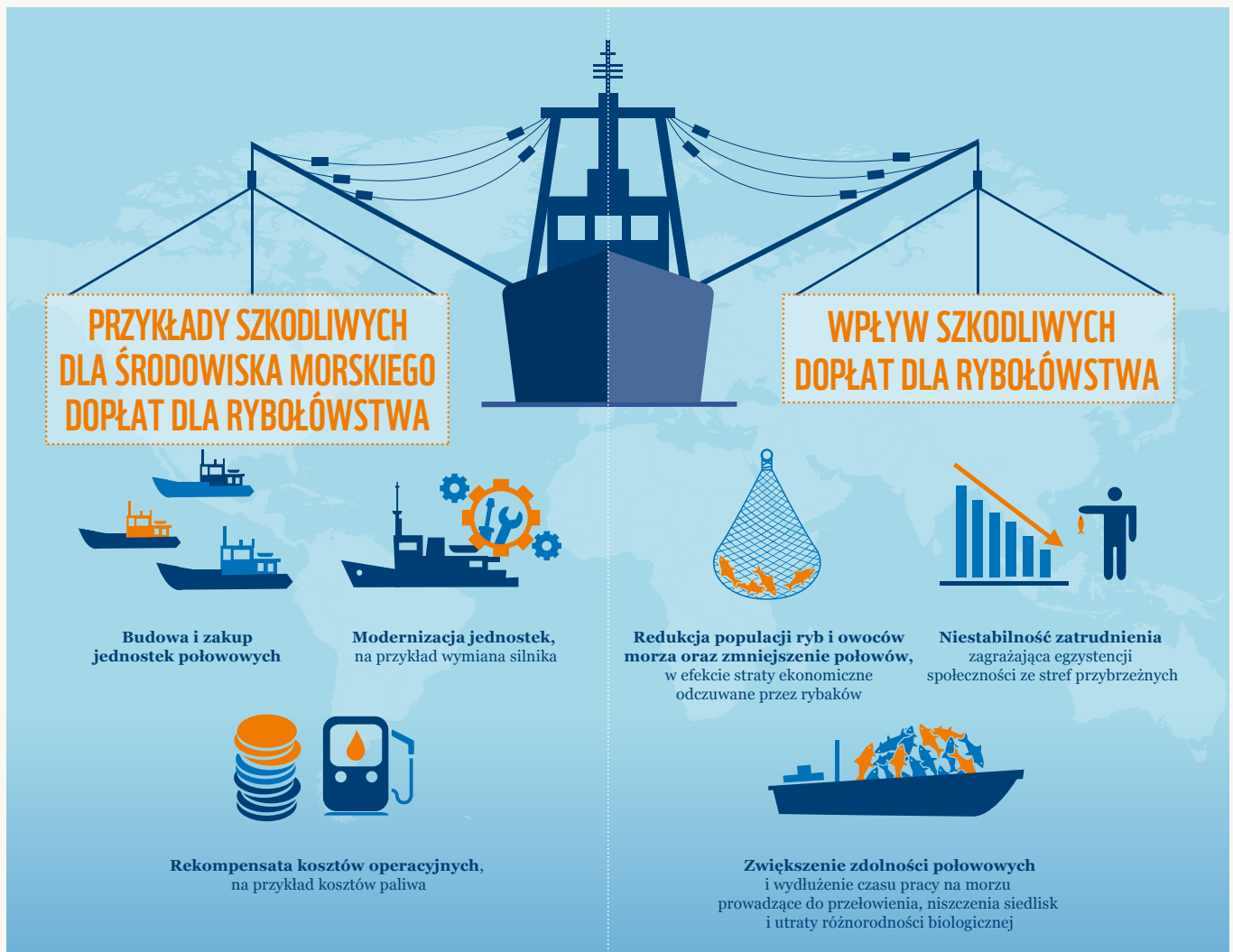
Co więcej, finansowe wsparcie sektorowe udzielane przez Unię krajom partnerskim w ramach umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów zostało niewłaściwie spożytkowane²⁵ na pokrycie bieżących kosztów działalności połowowej, zamiast wspierać rozwój rybołówstwa zrównoważonego. Ponieważ część krajów partnerskich nie posiada infrastruktury finansowej, nie są one w stanie wykorzystać wszystkich środków albo, w niektórych przypadkach, wydatkują je w nieprawidłowy sposób²⁵.

WWF wzywa wszystkich decydentów do przekształcenia modelu dotowania rybołówstwa i zagwarantowania, że publiczne środki posłużą do walki z przełowieniem i ograniczenia szkód wyrządzanych w środowisku morskim.

WWF WZYWA DO PODJĘCIA NATYCHMIASTOWYCH DZIAŁAŃ I ZALECA, ABY:

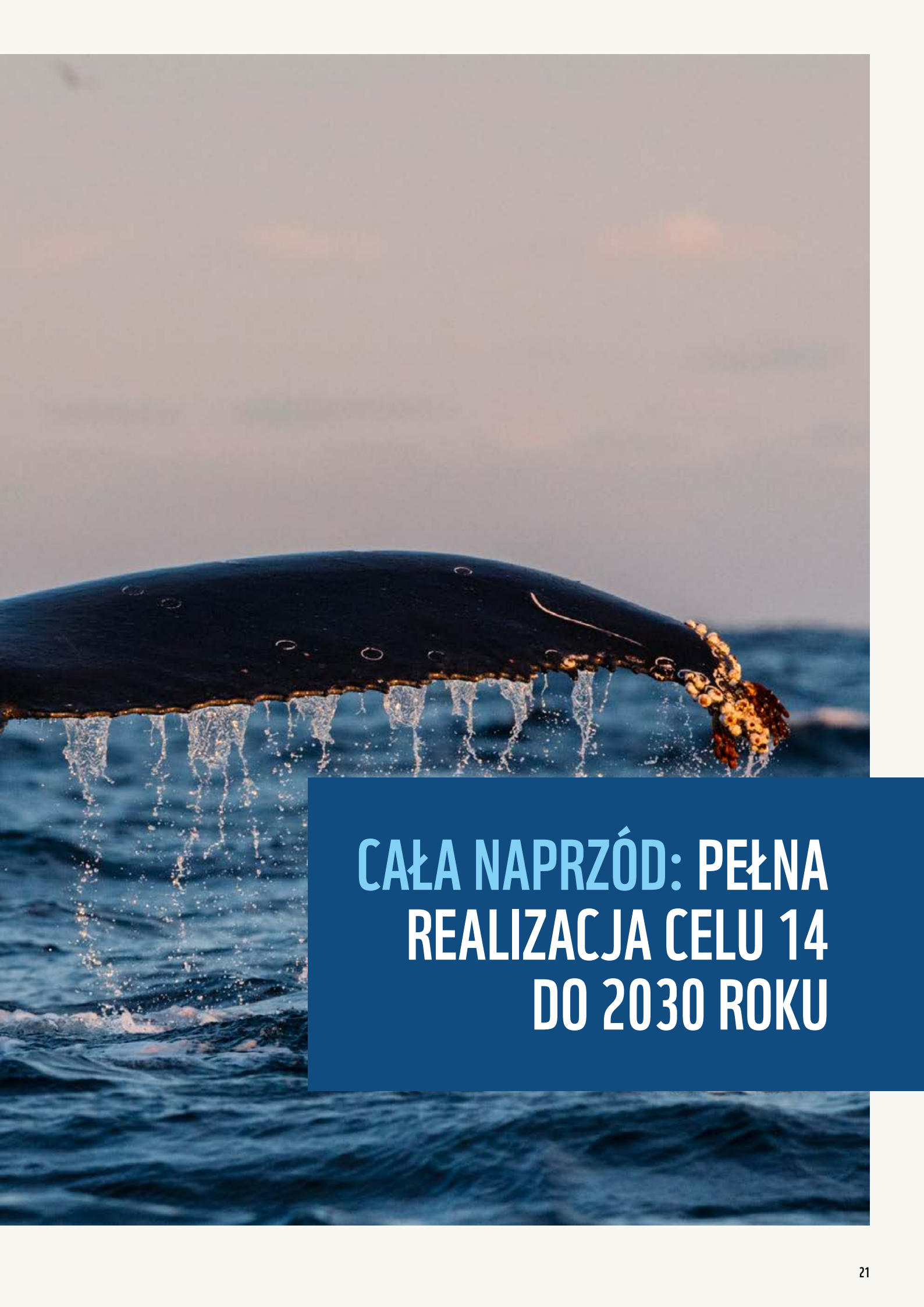
- UE utrzymała zakaz stosowania szkodliwych dopłat, które zwiększają zdolności połowowe, zwłaszcza dopłat do zakupu nowych statków.
- UE wyeliminowała dopłaty do kosztów operacyjnych, które mogą przełożyć się na zwiększenie zdolności połowowych, w tym dotacji na wymianę silników na nowe. Wymiana silnika nie wpływa na zmniejszenie zdolności jednostki do prowadzenia połowów, ponieważ rzeczywistą moc silnika trudno jest kontrolować, za to operatorzy statków dodatkowo motywowani są do zwiększenia połowów, np. poprzez wydłużenie wypraw.
- Krajowi i unijni decydenci usunęli możliwość finansowania czasowego lub trwałego zaprzestania działalności połowowej, ponieważ prowadzi to jedynie do utrzymania *status quo*, podczas gdy do likwidacji problemu przełowienia niezbędne są zmiany strukturalne. W okresach zamykania łowisk na czas odnowy stad należy promować inne rządowe programy społeczno-gospodarcze, które pozwolą zrehabilitować utracone przychody.
- WTO opracowała ambitne porozumienie w sprawie reformy systemu dotowania rybołówstwa, żeby wzmocnić zarządzanie oceanem. Porozumienie powinno umożliwiać wszystkim interesariuszom uczestnictwo w zrównoważonym zarządzaniu rybołówstwem, przyczynić się do jego rozwoju poprzez intensyfikację badań i gromadzenia danych na temat stanu populacji ryb oraz zdrowia środowiska morskiego, a także poprawić możliwości kontroli i monitorowania działalności połowowej w celu skutecznego egzekwowania prawa morskiego i łagodzenia negatywnych środowiskowych oddziaływań.

Rycina 3: System dotowania rybołówstwa musi zostać zreformowany

Ogon humbaka i łodzie rybackie, północna Norwegia. © Espen Bergersen / naturepl.com / WWF

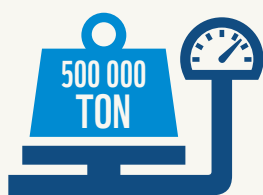

**CAŁA NAPRZÓD: PEŁNA
REALIZACJA CELU 14
DO 2030 ROKU**

CEL 14.1: ZMNIJSZENIE POZIOMU ZANIECZYSZCZENIA MÓRZ I OCEANÓW

Do 2025 roku zapobiegać i znacznie zmniejszyć poziom wszelkich rodzajów zanieczyszczeń morza, w szczególności powstałych w wyniku działalności na lądzie, w tym zrzucaniu do mórz odpadów stałych i zanieczyszczeń substancjami odżywczymi.

**1/2 MLN TON
PLASTIKU**

**CO ROKU TRAFIA DO
MORZA ŚRÓDZIEMNEGO**

30 LAT

**SZACUJE SIĘ,
ŻE DO 2050 ROKU
W MORZACH I OCEANACH
BĘDZIE WIĘCEJ PLASTIKU
NIŻ RYB**

Zanieczyszczenie mórz i oceanów przybiera różne formy. Zanieczyszczeniami są podwodny hałas zaburzający funkcjonowanie wrażliwych gatunków, które wykorzystują sygnały akustyczne do polowania i komunikacji, zanieczyszczenia fizyczne takie jak rozlewy olejowe, spływy chemikaliów z rolnictwa i wyprodukowane przez ludzi odpady, a także inwazyjne gatunki obce niszczące siedliska i sieci pokarmowe.

Wraz ze wzrostem powszechnej świadomości problemu odpadów w morzach znacząco wzrosła skala zbierania danych dla wskaźników „Wskaźnik eutrofizacji przybrzeżnej (ICEP) i zagęszczenie unoszących się odpadów plastikowych”, „jakość wody w kąpieliskach”²⁶ i „ilość tworzyw sztucznych”. Plastik jest najpowszechniej występującym materiałem, zaś spodziewana produkcja plastikowych odpadów wzrośnie czterokrotnie do 2050 roku²⁷. Badania WWF pokazują, że każdego roku do Morza Śródziemnego trafia ponad pół miliona ton tworzyw sztucznych²⁷.

Zanieczyszczenia są wynikiem zaniedbań na każdym etapie cyklu życia materiału, od projektowania, produkcji i konsumpcji po zarządzanie odpadami i obrót na rynku surowców wtórnych. Całkowite powstrzymanie przedostawania się odpadów, w tym plastiku, do środowiska wymaga działania na wszystkich poziomach.

REKOMENDACJE WWF:

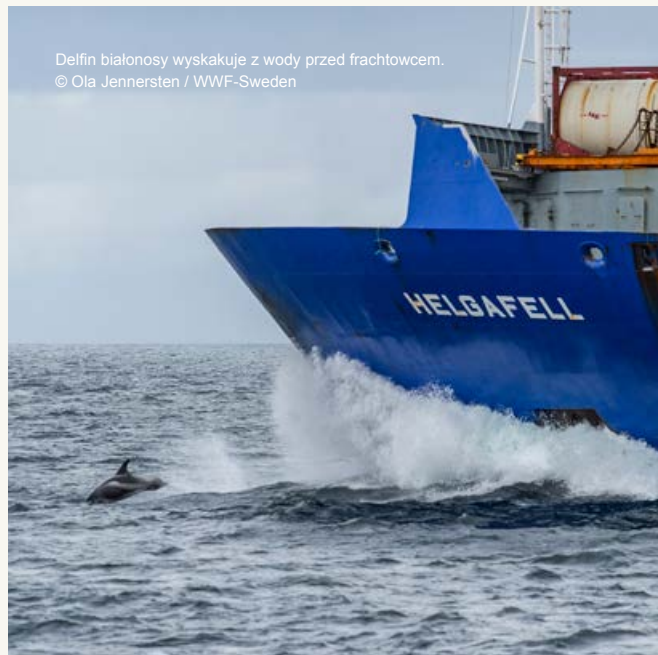
■ Unijni decydenci powinni wspierać tworzenie nowego prawnie wiążącego globalnego porozumienia na rzecz walki z plastikowymi odpadami i zanieczyszczeniem plastikiem w środowisku morskim i powstrzymania przedostawania się plastiku do środowiska naturalnego

do 2030 roku. Problem zanieczyszczenia nie ma granic i dlatego wszystkie państwa są odpowiedzialne za jego rozwiązanie. Poszczególne kraje i regiony mierzą się oczywiście z różnego rodzaju wyzwaniami, ale wspólne cele zwiększyłyby poczucie współodpowiedzialności i wolę współpracy na drodze do „100% szczelności”.

- Zasada rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP) powinna obowiązywać w całym cyklu życia produktów, a przemysł powinien być rozliczany za cały wpływ wytwarzanych przez siebie produktów. Standaryzacja istniejących schematów ROP przyczyni się do lepszego przestrzegania przepisów przez międzynarodowe przedsiębiorstwa i zagwarantuje, że branża tworzyw sztucznych będzie ponosić finansową odpowiedzialność za wszystkie etapy produkcji i przetwarzania odpadów, w tym zarządzanie i recykling odpadów z tworzyw sztucznych.
- Państwa członkowskie UE powinny dążyć do wzmocnienia międzynarodowej współpracy na rzecz eliminacji globalnego zanieczyszczenia poprzez otwarte i proaktywne dzielenie się najlepszymi praktykami i innowacjami. Programy kaucyjne w Niemczech, zakaz stosowania mikroplastików we Włoszech i Francji czy uzależnienie wysokości opłat od ilości wytwarzanych odpadów w Grecji, to tylko niektóre z najważniejszych działań, na których mogą wzorować się inne kraje.
- W kwestii narastającego problemu mikroplastików, które są celowo dodawane do artykułów konsumpcyjnych (w tym kosmetyków, farb, detergentów, niektórych produktów rolnych i medycznych), WWF zwraca się do unijnych decydentów o wprowadzenie w UE bardziej ambitnego zakazu ich stosowania za pośrednictwem rozporządzenia REACH²⁸. UE musi także zająć się kwestią nieumyślnego uwalniania tworzyw sztucznych do środowiska naturalnego, zwłaszcza w odniesieniu do opon i tekstyliów.

Martwy ptak i plastikowa torba w oceanie.
© Shutterstock / Krzysztof Bargiel / WWF

Delfin białonosy wyskakuje z wody przed frachtowcem.
© Ola Jennersten / WWF-Sweden

Pokryta mulem i mięczakami sieć na farmie hodowlanej. © Daily Odyssey / Shutterstock

**KLUCZOWE DLA PRZYDENNEGO OBIEGU
SKŁADNIKÓW ODŻYWCZYCH USŁUGI EKOLOGICZNE**
DOSTARCZANE PRZEZ BEZKRĘGOWCE, TAKIE JAK FILTRACJA WODY, MIESZANIE
WARSTW OSADÓW I BIOIRYGACJA, SĄ ZAKŁÓCANE PRZEZ HAŁAS

ŹRÓDŁO: WEILGART, L. (2018), THE IMPACT OF OCEAN NOISE POLLUTION ON FISH AND INVERTEBRATES

CEL 14.7: ZWIĘKSZENIE KORZYŚCI EKONOMICZNYCH ZE ZRÓWNOWAŻONEGO WYKORZYSTANIA ZASOBÓW MORSKICH

Do 2030 roku zwiększyć korzyści ekonomiczne dla rozwijających się małych państw wyspiarskich i krajów najsłabiej rozwiniętych, płynące z wykorzystywania zasobów morskich, w tym poprzez zrównoważone zarządzanie rybołówstwem, akwakulturą i turystyką.

KLUCZOWE ZASOBY
OCEANÓW SĄ WARTO
PRZYNAJMNIEJ

24
BLN USD

WEDŁUG SZACUNKÓW
BANKU ŚWIATOWEGO
ZRÓWNOWAŻONE
ZARZĄDZANIE
RYBOŁÓWSTWEM
MOŻE ZWIĘKSZYĆ
ŚWIATOWE
PRZYCHODY
Z RYBOŁÓWSTWA
O DODATKOWE

83
MLD USD

Mimo że wszystkie wyłączne strefy ekonomiczne należące do rozwijających się małych państw wyspiarskich (SIDS, ang. *Small Island Developing States*) wspólnie zajmują 1,25 mln km², barierą w budowie Zrównoważonej Niebieskiej Gospodarki na tych obszarach jest mała powierzchnia lądu oraz dotkliwe skutki zmiany klimatu i niekorzystne zjawiska pogodowe²⁹. Rozwój SIDS hamowany jest dodatkowo przez ograniczone możliwości dywersyfikacji gospodarki i wysokie koszty transportu. Wiele krajów SIDS zalicza się do najsłabiej rozwiniętych i najbardziej niedostępnych państw na świecie, przez co ich możliwości handlowe są niewielkie.

Zrównoważona Niebieska Gospodarka jest dopasowana do ograniczeń morskich ekosystemów. Warunkami jej dobrego funkcjonowania są: głęboko zintegrowana polityka morska, adekwatne zachęty ekonomiczne i prawne, wsparcie w postaci publicznych i prywatnych środków finansowych i inwestycyjnych, a także skuteczna implementacja morskich planów zagospodarowania przestrzennego w oparciu o podejście ekosystemowe. Przykładowo, hodowla może być produktywną i przyjazną dla środowiska metodą produkcji żywności, o ile zostawia niski ślad węglowy, ogranicza zanieczyszczenie i nie powoduje zniszczeń w siedliskach strefy przybrzeżnej. Jak dotąd przełowienie oraz nielegalne, nieuregulowane i nieraportowane (NNN) połowy w ogromnym stopniu pozbawiały państwa SIDS i inne kraje rozwijające się możliwości czerpania pełnych zysków z dostępnych zasobów morskich. Wzmocnienie inicjatyw regionalnych i międzynarodowych ma zasadnicze znaczenie dla skuteczności transgranicznej kontroli i rzetelnego

nadzoru nad Zrównoważoną Niebieską Gospodarką w wielu jurysdykcjach. Sprawę komplikuje fakt braku danych dla wskaźnika 14.7.1 „Zrównoważone rybołówstwo jako odsetek PKB w małych wyspiarskich krajach rozwijających się, krajach najmniej rozwiniętych i wszystkich krajach”, przez co ocena globalnych postępów w zakresie zrównoważonej produkcji żywności jest utrudniona¹².

Ponieważ Unia dąży do objęcia przewodniej roli w zarządzaniu oceanem, jakiegokolwiek nowe inicjatywy lub przepisy prawne opracowywane przez unijne instytucje i państwa członkowskie muszą być zgodne z polityką spójności na rzecz rozwoju (PCD), w myśl której wewnętrzne lub zewnętrzne polityki unijne nie mogą się nawzajem podważać i muszą być zbieżne z celami współpracy rozwojowej UE³⁰. Biorąc pod uwagę międzynarodowe zobowiązania UE, zbieżność obszarów unijnej polityki z zasadami PCD na poziomie strategicznym jest kluczowa dla ich wymiarów zewnętrznych takich jak rybołówstwo, handel i zmiana klimatu. Porozumienia o partnerstwie w sprawie połowów (SFPA) zawarte pomiędzy UE, a państwami trzecimi są ze swej natury nastawione na kwestie rozwojowe, ponieważ zawierają zapisy o prawach człowieka, standardach pracowniczych i zaangażowaniu zainteresowanych stron. Niemniej, negocjacje SFPA pomiędzy UE, a rozwijającymi się krajami wyspiarskimi nie zawsze uwzględniają obopólne korzyści dla lokalnych społeczności zamieszkujących obszary przybrzeżne, ponieważ same negocjacje nie są przejrzyste i nie uczestniczą w nich wszyscy interesariusze.

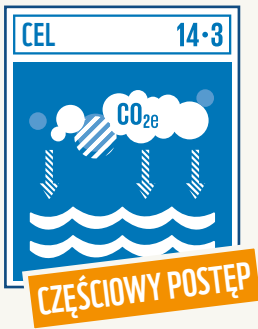
OCEAN DOSTARCZA NAM TLEN, KTÓRYM ODDYCHAMY, REGULUJE KLIMAT, ZAPEWNI NAM ŻYWNÓŚĆ, LEKI, ROZRYWKĘ I TRANSPORT

ŹRÓDŁO: NATIONAL OCEANIC AND ATMOSPHERIC ADMINISTRATION (2020)

Stworzenie precyzyjnych wytycznych i kodeksów postępowania obowiązujących wszystkie główne sektory morskie, w tym akwakulturę, turystykę, rybołówstwo, handel i ochronę zdrowia, eliminacja zachęt ekonomicznych przyczyniających się do degradacji morskich siedlisk oraz podjęcie zdecydowanych działań prawnych i regulacyjnych to kluczowe katalizatory pomyślnego i zrównoważonego rozwoju wszystkich krajów w obliczu zmieniającego się klimatu.

REKOMENDACJE WWF:

- UE powinna zapewnić pełną implementację rozporządzenia ws. nielegalnych połowów i stosować sankcje wobec statków, które nie spełniają jego wymogów. Szczególnie konieczne są silniejsze i bardziej systemowe sankcje, żeby blokować połowy NNN, rekompensować szkody wyrządzone w morskich ekosystemach i wspierać społeczności, których gospodarka
- ucierpiała z powodu tych niekorzystnych zjawisk. Można również sięgnąć po narzędzia handlowe, żeby zobligować kraje spoza Unii prowadzące z nią wymianę handlową do udostępniania kluczowych danych i informacji, które pomogą dokonać ewaluacji najlepszych praktyk zarówno w UE, jak i w krajach partnerskich w ramach SPPA.
- UE i kraje partnerskie SPPA powinny zwiększyć transparentność swojej działalności połowowej poprzez zbieranie i przekazywanie wiarygodnych danych oraz zapewnianie pełnej zgodności ze środkami monitoringu, kontroli i nadzoru.
- UE powinna wzmacniać własne regionalne i międzynarodowe inicjatywy gwarantujące skuteczne transgraniczne i niezależne od jurysdykcji zarządzanie, a także opracować program dokładnego nadzoru nad działaniami w zakresie Zrównoważonej Niebieskiej Gospodarki.

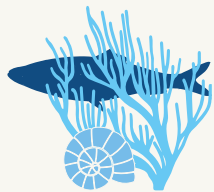
CEL 14.3: ZMNIEJSZENIE ZAKWASZENIA MÓRZ I OCEANÓW

Zminimalizować skutki zakwaszenia oceanów, w tym poprzez wzmocnioną współpracę naukową na wszystkich szczeblach.

40%

OCEAN WCHŁONAŁ
NIEMAL POŁOWĘ CO₂
WYEMITOWANEGO
DO ATMOSFERY
PRZEZ DZIAŁALNOŚĆ
CZŁOWIEKA

1/4

RAFY KORALOWE
SĄ DOMEM DLA
25% WSZYSTKICH
MORSKICH
GATUNKÓW

Morza i oceany wchłaniają dużą część CO₂ uwalnianego do atmosfery w wyniku działalności człowieka, co ma negatywne skutki dla organizmów tworzących muszle i struktury raf, w tym rafy koralowe. Pomimo że rafy koralowe zajmują zaledwie 0,1% obszarów morskich, są domem dla 25% wszystkich morskich gatunków. Rafy koralowe są także źródłem pożywienia i środków do życia dla setek milionów ludzi, chronią ich przed zagrażającymi życiu sztormami i zapewniają podstawowe możliwości ekonomiczne. Najnowsze badania pokazują, że mniej więcej połowa światowych raf koralowych występujących w płytkich wodach już nie istnieje. Jeśli szybko nie zaczniemy działać na rzecz rozwiązania problemów takich jak: zmiana klimatu, zanieczyszczenia, przełowienie i destrukcyjna aktywność w strefach przybrzeżnych, pozostałe rafy może czekać taki sam los³¹.

Wskaźnik 14.3.1 „Średnie zakwaszenie wód morskich (pH) mierzone za pomocą zestawu reprezentatywnych próbek w uzgodnionych stacjach pomiarowych” pomaga zilustrować spadek pH, któremu towarzyszy wzrost kwasowości oceanu. Od 2018 roku Europejski Program Obserwacji Ziemi Copernicus monitoruje zmiany kwasowości wód morskich zarówno na poziomie globalnym, jak i europejskim. Gromadzone w ten sposób informacje w połączeniu z uzyskanymi ze stacji ALOHA na Hawajach danymi dla szeregu fizycznych i biogeochemicznych parametrów takich jak zasolenie i natlenienie stanowią podstawę dla wskaźnika zakwaszenia oceanów Eurostatu. W zestawieniu z danymi obserwacyjnymi z 1988 roku widać wyraźnie, że ocean na całym świecie stał się bardziej zakwaszony, poważnie

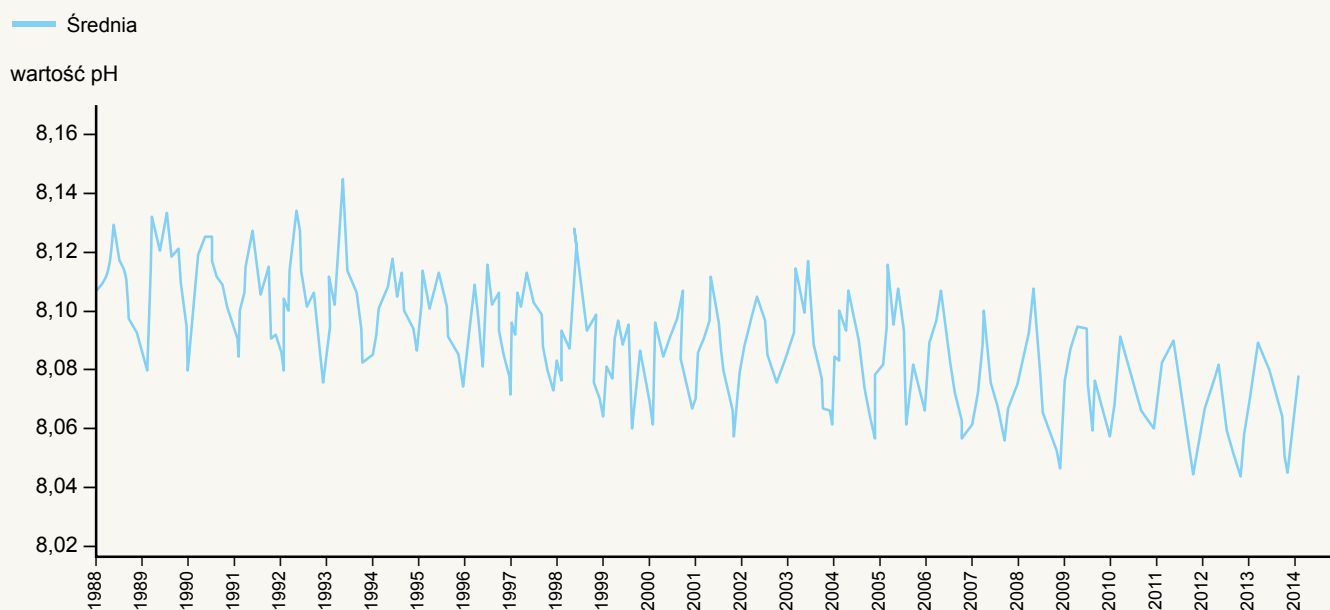
utrudniając małżom i innym organizmom takim jak koralowce wytwarzanie wapiennych skorupki i tym samym narażając na niebezpieczeństwo całe ekosystemy i łańcuchy pokarmowe.

REKOMENDACJE WWF:

- UE musi niezwłocznie przyjąć cel neutralności klimatycznej do 2040 roku i wdrożyć natychmiastowe działania w zakresie ograniczenia emisji dwutlenku węgla, począwszy od dwukrotnego przyspieszenia tempa usuwania CO₂ z atmosfery do 2030 roku poprzez zwiększenie chłonności i zasięgu europejskich magazynów węgla, zwłaszcza poprzez odtworzenie ekosystemów.
- UE powinna określić możliwości ograniczania zanieczyszczenia wody i spływu powierzchniowego składników odżywczych stosowanych w rolnictwie, ponieważ przyczyniają się one do zakwaszenia i odtlenienia morskich ekosystemów (co jest istotne także w kontekście zadania 14.1).
- UE powinna wspierać koordynację na poziomie międzynarodowym i krajowym, aby w jak najlepszy sposób wykorzystywać dostępne dane i działania do monitorowania poziomu zakwaszenia oceanu.
- UE powinna wspierać programy edukacyjne zwiększające świadomość problemu zakwaszenia środowiska morskiego i jego konsekwencji wśród interesariuszy, wybranych grup docelowych i lokalnych społeczności, żeby zapewnić lepsze przestrzeganie prawa ochrony środowiska.

Rycina 4: Średnie zakwaszenie oceanu w latach 1988-2014

Im niższa wartość pH, tym wyższe zakwaszenie⁴¹

Źródło: Europejska Agencja Środowiska (2019), Europe's state of the environment 2020

GMINA ABORLAN NA FILIPINACH

Zakwaszenie oceanu to jedno z głównych zagrożeń dla raf koralowych. The Coral Reef Rescue Initiative, wspólny projekt najważniejszych organizacji działających na rzecz ochrony raf i rozwoju, zajmuje się identyfikacją najbardziej odpornych raf (raf „regeneracyjnych”) i zależnych od nich społeczności. Poprzez współpracę z lokalnymi społecznościami i dużymi partnerami inicjatywa jest w stanie chronić te rafy, które najlepiej znoszą skutki zmiany klimatu, przelotnienia, zanieczyszczeń i brak zrównoważonego rozwoju, zwiększając tym samym szansę na utrzymanie żyjących w nich gatunków i szybszą odnowę różnorodności biologicznej. Coral Reef Rescue skupia się głównie na ochronie raf koralowych i wspieraniu społeczności w siedmiu państwach (Fidżi, Wyspy Salomona, Indonezja, Filipiny, Madagaskar, Tanzania i Kuba), ponieważ to właśnie na tych obszarach znajduje się 70% raf o najwyższym potencjale regeneracyjnym. Dzięki temu możliwości odnowy pozostałych raf są znacznie większe³². W ten sposób Coral Reef Rescue uzupełnia i wzmacnia działania na rzecz ochrony raf na całym świecie.

Od blisko 10 lat WWF współorganizuje na Filipinach warsztaty społeczne i konsultacje, których celem jest wyznaczenie kluczowych obszarów ochrony raf w Aborlan. W regionie prowadzone są badania naukowe nad stanem

zdrowia morskich organizmów. Wyniki badań stanowią podstawę dla działań w zakresie ochrony raf i oceanu. Istotnym elementem jest zaangażowanie lokalnej społeczności. Miejscowi rybacy pomagają w gromadzeniu danych GPS, które wykorzystywane są do wyznaczania obszarów pod różne rodzaje działalności, np. rybołówstwo, ochronę środowiska i turystykę. Regularnie prowadzone są także seminaria i szkolenia na temat rybołówstwa i znaczenia raf koralowych. Zajęcia skierowane są do bardzo różnych grup, co przelożyło się na bardzo duże społeczne zainteresowanie udziałem w organizowanych wraz z przedstawicielami rządu konsultacjach i sesjach edukacji ekologicznej.

W wyniku działalności Coral Reef Rescue mieszkańcy zyskali znacznie szerszą perspektywę i zaczęli dostrzegać korzyści, jakie ochrona raf ma dla rybołówstwa: zdrowe rafy zapewniają ryby dla mniejszych raf koralowych poza strefami ochronnymi, co oznacza, że lokalni rybacy nie muszą wypływać daleko, żeby coś złowić. Dowody naukowe przekonały społeczność Aborlan do wspierania działań na rzecz ochrony środowiska i wyznaczania stref wyłączonych z połowów, a także do inwestowania w Zrównoważoną Niebieską Gospodarkę.

CEL 14.A: ROZWÓJ WIEDZY NAUKOWEJ, POTENCJAŁU BADAWCZEGO I TECHNOLOGII

Poszerzać wiedzę naukową, rozwijać potencjał badawczy i przekazywać technologie morskie, aby poprawić kondycję oceanów i zwiększyć wpływ morskiej różnorodności biologicznej na rozwój krajów rozwijających się, w szczególności małych krajów wyspiarskich i krajów najsłabiej rozwiniętych.

ŚRODOWISKO

GOSPODARKA

SPOŁECZEŃSTWO

WSZYSCY
SYGNATARIUSZE
AGENDY 2030
POWINNI MIERZYĆ
SWOJE POSTĘPY
W REALIZACJI
SDGs, NA PRZYKŁAD
GOSPODARCZE,
ŚRODOWISKOWE
I SPOŁECZNE SKUTKI
DLA LOKALNYCH
SPOŁECZNOŚCI

Już za niespełna rok rozpoczyna się ustanowiona przez ONZ Dekada Nauk o Oceanie, której tematem jest przeciwdziałanie pogarszaniu się stanu zdrowia środowiska morskiego oraz wzmocnienie współpracy pomiędzy wszystkimi zainteresowanymi stronami z całego świata. Mimo to wskaźnik 14.A.1 „Udział budżetu na prace naukowe w obszarze technologii morskiej w całkowitym budżecie na prace naukowe” dostępny jest tylko dla kilku regionów, na przykład UE i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego³³. Część podmiotów międzynarodowych, takich jak regionalne organizacje zarządzania rybołówstwem (RFMO), może być zachęcana do opracowywania własnych miarodajnych wskaźników ilustrujących ich wkład w realizację SDG, na przykład gospodarczych, środowiskowych i społecznych efektów dla lokalnych społeczności, praw człowieka i warunków pracy. Jednak poziom badań i wykorzystania społecznej i tradycyjnej wiedzy specjalistycznej wielu zainteresowanych stron, w tym kobiet, pozostaje niski.³⁴

Najważniejsze znaczenie dla rozwoju badań, innowacyjności i wymiany wiedzy ma standaryzacja systemu zbierania danych, która z jednej strony pozwoli nam lepiej zrozumieć morskie ekosystemy i ich zasoby, z drugiej zaś umożliwi monitorowanie osiągnięć w ich zarządzaniu w kontekście SDGs. Na poziomie RFMO Komisja Europejska i państwa członkowskie UE podjęły jednak niewiele działań w celu zapewnienia lepszych danych i wsparcia badań, które badają powiązania między polityką morską w RFMO, a realizacją celów SDGs. Co więcej, na poziomie poszczególnych państw członkowskich istnieje krytyczna potrzeba zwiększenia transparentności zbierania danych i monitoringu na morskich obszarach chronionych. Obecnie z obowiązku dostarczania publicznie dostępnych,

rzetelnych raportów do wszystkich istotnych organów administracji morskiej i baz danych, terminowo wywiązuje się tylko kilka państw członkowskich Unii.

REKOMENDACJE WWF:

- Państwa członkowskie UE powinny usprawnić i zoptymalizować gromadzenie danych poprzez ujednoczenie systemu monitorowania wykorzystania morskich zasobów i szeroką wymianę danych, która ułatwi naukową ewaluację zarówno ekologicznych, jak i ekonomicznych skutków przyjętych środków zarządczych.
- Państwa członkowskie UE powinny dokonać ewaluacji istniejących programów monitorowania pod kątem skuteczności ich implementacji, a także zapewnić przejrzystość i rozliczalność dzięki rzetelnym mechanizmom sprawozdawczym i kontrolnym.
- Państwa członkowskie UE powinny opierać ustalanie limitów połowowych na doradztwie naukowym oraz konsekwentnie stosować podejście ostrożnościowe na terenie całej Unii, żeby zapewnić wskaźnik śmiertelności połowowej na zrównoważonym poziomie. Pozwoli to odbudować i utrzymać populację ryb powyżej poziomu odpowiadającego Maksymalnemu Zrównoważonemu Połowowi (ang. MSY, Maximum Sustainable Yield), a tym samym zwiększyć ogólną zasobność morskiego ekosystemu i wspierać zdolność morskich organizmów do przystosowywania się do skutków zmiany klimatu i presji ze strony człowieka.
- Państwa członkowskie UE powinny przyspieszyć wprowadzanie podejścia ekosystemowego do zarządzania poprzez tworzenie większej liczby programów odtwarzania środowiska morskiego oraz ustanawianie dodatkowych stref odtwarzania populacji ryb i obszarów chronionych. W ten sposób zostanie wzmocniona implementacja Wspólnej Polityki Rybołówstwa, dyrektywy siedliskowej, dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej i innych unijnych regulacji prawnych w zakresie ochrony środowiska.
- Państwa członkowskie UE powinny aktywnie działać na rzecz silnej integracji politycznych, prawnych, finansowych i społecznych narzędzi w ramach zawieranych partnerstw, żeby ugruntować odpowiednie i praktyczne podejście do przystosowywania się do zmiany klimatu. Podnoszenie świadomości na temat wpływu zmiany klimatu na badania, zarządzanie i politykę ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia akceptacji i wsparcia dla łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowania się do niej.

W 2013 ROKU, 38% BADACZY W NAUKACH ZWIĄZANYCH Z MORZEM STANOWIŁY KOBIETY

ŹRÓDŁO: ISENSEE ET AL. (2018), WOMEN IN OCEAN SCIENCE - WHERE ARE WE IN TERMS OF GENDER EQUALITY?

Sandra Fynn, analityczka ds. rybołówstwa śródlądowego w ministerstwie hodowli i rybołówstwa Ghany, monitoruje działalność połowową. © Kyle LaFerriere / WWF-US

NOWE TECHNOLOGIE DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ZARZĄDZANIA ZASOBAMI MORSKIMI

Obecnie każdy sektor zarządzania zasobami morskimi cechuje alarmujący brak danych. W sektorze rybołówstwa operatorzy statków i kraje partnerskie nagminnie lekceważą obowiązek sprawozdawczy, który obejmuje szeroki zakres danych, w tym zapisy z dzienników połowowych, informacje na temat rejestracji jednostek (rejestracja nowych jednostek bardzo często nie jest zgłaszana) oraz warunków pracy, na przykład liczby załogi i wynagrodzeń, a także oficjalne raporty dotyczące sposobu, w jaki międzynarodowe i unijne fundusze wydatkowane są na wsparcie sektorowe w krajach partnerskich. Nawet jeśli dane uda się pozyskać, nie są one przekazywane we właściwy sposób i publicznie udostępniane. Brak przejrzystości na poziomie negocjacji, jak i implementacji, prowadzi do wykluczania zainteresowanych stron z procesu oceny zarządzania i negocjacji. Niewykluczone, że ma to wpływ na zwiększenie napięcia pomiędzy flotą UE, a partnerskimi krajami rozwijającymi się, z których znaczna część zgłasza, że tradycyjne uprawnienia dostępu do ich łowisk są naruszane przez działalność statków rybackich należących do innych państw³⁵. Ponadto, brak publicznej informacji powoduje, że współpraca organizacji zarządzających jest coraz trudniejsza, co w dłuższej perspektywie często przekłada się na mniejszą efektywność zarządzania, ponieważ wspólne cele nie są wyznaczone.

Nowe technologie wspierające zrównoważoną produkcję ryb i owoców morza oraz ambitne zarządzanie środowiskiem morskim są już powszechnie dostępne. Dzięki danym na temat stad ryb, obszarów morskich, dostępu do morskich zasobów i rynków, poszczególne kraje zyskują lepszy obraz działalności prowadzonej na należących do nich wodach. Jeśli dodatkowo sięgniemy po technologie obserwacji Ziemi i nadzoru, rządy będą mogły stosować odpowiednie środki w państwie portu i inne narzędzia kontrolne. Pełny ogłęd działalności na morzach pozwoli krajom obliczyć optymalne poziomy połowów, zaplanować zrównoważoną akwakulturę oraz zapewnić sprawiedliwy i bezpieczny dostęp do żywych zasobów wodnych.

Niektóre państwa członkowskie UE aktywnie działają na rzecz poprawy gromadzenia danych i przestrzegania przepisów w zakresie raportowania poprzez stosowanie urządzeń monitorujących. W Chorwacji wszystkie jednostki wyposażone w okężnice i włoki, ale także małe łodzie o długości do 12 metrów, mają obowiązek korzystania z systemów monitorowania statków (VMS, ang. *Vessel Monitoring Systems*) do przekazywania danych o położeniu dostępnych w czasie rzeczywistym na stronie internetowej. Systemy VMS to doskonałe narzędzia kontroli połowów pod względem czasu spędzonego na morzu i przemieszczania się pomiędzy obszarami. W Andaluzji ponad 1500 statków o długości do 12 metrów wyposażonych jest w niskokosztowe systemy śledzenia (tzw. „zielone skrzynki”), wykorzystujące nadajnik GPS sprzężony z elektroniczną mapą nawigacyjną/ploterem³⁶. Zielone skrzynki są obowiązkowe w MPAs i niektórych łowiskach. Uzyskane dane mogą zostać następnie porównane z danymi dotyczącymi wyładunku złowionych ryb i z danymi rynkowymi. Podobny system mógłby zostać dostosowany i rozszerzony w taki sposób, by uwzględnić unijny obowiązek wyładunku i ułatwić wprowadzenie zakazu nielegalnego pozbywania się przyłowionych ryb na wszystkie akweny morskie w Unii.

Unia musi koniecznie zapewnić wymianę informacji na temat skutecznych praktyk za pośrednictwem wspólnej międzynarodowej bazy danych. Ułatwienie państwom członkowskim dzielenia się wiedzą o najlepszych praktykach i umożliwienie współpracy pomiędzy decydentami, rybakami i pozostałymi stronami, ma fundamentalne znaczenie dla maksymalnego wzmocnienia przestrzegania przepisów. Przełoży się to na zrównoważoną eksploatację morskich zasobów i zapewni transfer innowacyjnych rozwiązań poprawiających skuteczność zarządzania środowiskiem morskim.

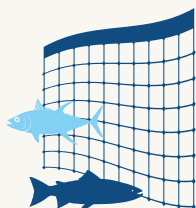
CEL 14.B: WSPIERANIE DROBNYCH RYBAKÓW

Zapewnić lokalnym rybakom łowiącym na małą skalę dostęp do rynków i zasobów morskich.

1,3
MLD EUR

ROKOCZNE
UNIJNA FLOTA
NOTUJE WYSOKIE
ZYSKI NETTO
Z RYBOŁÓWSTWA

80%

WIĘKSZOŚĆ DROBNYCH
RYBAKÓW W UE
CZĘŚCIEJ KORZYSTA Z
PASYWNYCH NARZĘDZI
POŁOWYCH,
PRZYCZYNIAJĄC SIĘ
DO ZMNIEJSZENIA
NEGATYWNEGO
ODDZIAŁYWANIA NA
MORSKIE EKOSYSTEMY

Sześć lat po międzynarodowym debiucie przygotowanych przez FAO wytycznych dla drobnego rybołówstwa³⁷, wskaźnik 14.B.1 „Poziom zastosowania ram prawnych/regulacyjnych/politycznych/institutionalnych, które uznają i chronią prawa dostępu do rybołówstwa na małą skalę” wymaga przede wszystkim uzupełnienia o transparentne i obiektywne kryteria przyznawania kwot połowowych w krajach unijnych. Kryteria te oprócz równowagi gospodarczej powinny także brać pod uwagę kwestie środowiskowe i społeczne. Aby rozszerzyć dostęp do morskich zasobów, wszystkie kraje powinny mobilizować swoje floty do korzystania z selektywnych narzędzi połowowych i stosowania technik, które najmniej oddziałują na środowisko.

Obecny przydział uprawnień do połowów opiera się głównie na danych historycznych i sprzyja raczej połowom na skalę przemysłową niż lokalnym praktykom o niewielkim wpływie na środowisko morskie. Niektóre kraje Unii, na przykład Dania i Portugalia, rozważają wprowadzenie zmian w systemach alokacji kwot, ale w żadnym z publicznie dostępnych dokumentów nie ma wyraźnego odniesienia do kwestii ochrony środowiska.

Flota rybacka UE osiąga dziś zyski netto przekraczające 1,3 miliarda euro rocznie. Tak wysoka rentowność cechuje przede wszystkim te segmenty floty, które stosują zrównoważone metody połowowe, co pokazuje, że warto inwestować w tego typu najlepsze praktyki³⁸.

W celu opracowania i upowszechnienia przejrzystych i obiektywnych kryteriów dostępu do działalności morskiej potrzebne jest zacieśnienie współpracy pomiędzy głównymi międzyrządowymi organizacjami takimi jak Światowa Organizacja Handlu (gromadzenie danych o handlu i sankcjach handlowych), Światowa Organizacja Zdrowia (gromadzenie danych o źródłach utrzymania, stanie zdrowia i jakości odżywiania pracowników z sektora produkcji ryb i owoców morza), Organizacja Narodów Zjednoczonych (pomoc

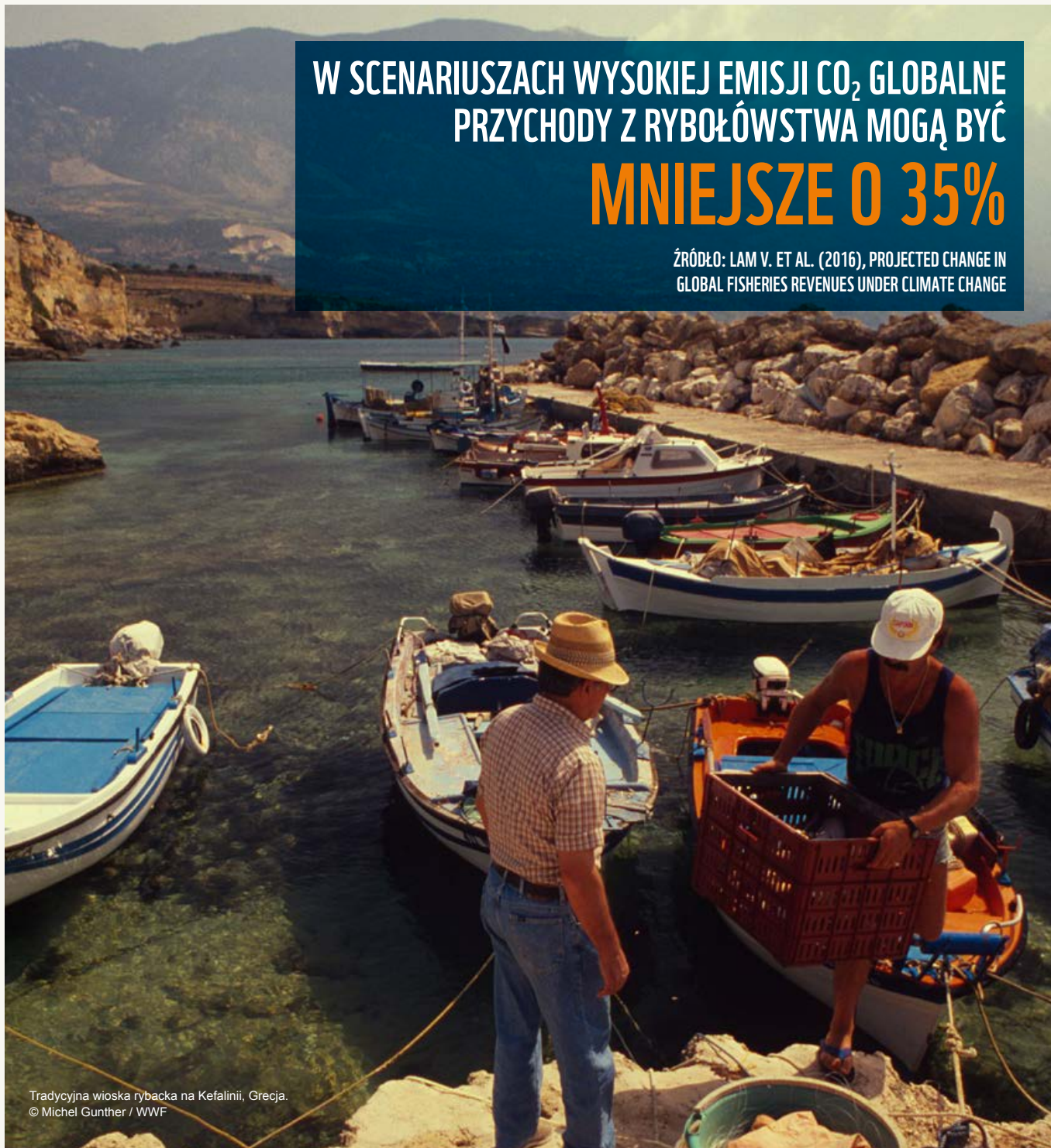
w systematycznym mierzeniu postępów w realizacji każdego z SDGs) oraz Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (współpraca przy projektach ukierunkowanych na zapewnianie bezpieczeństwa żywnościowego na poziomie krajowym oraz zabezpieczanie źródeł utrzymania i godnych warunków pracy pracowników z branży produkcji żywności i społeczności rybackich mających niewielki wpływ na środowisko).

REKOMENDACJE WWF:

- Państwa członkowskie UE muszą wyznaczać limity połowowe w oparciu o wyniki badań naukowych, żeby umożliwić odbudowę populacji ryb powyżej zrównoważonego poziomu i w efekcie zwiększyć korzyści z połowów i innej działalności morskiej dla wszystkich interesariuszy powiązanych z sektorem rybołówstwa.
- Państwa członkowskie UE i organizacje rybackie muszą w swoich systemach przyznawania środków uwzględnić jasne kryteria środowiskowe i społeczno-gospodarcze, żeby wspierać najbardziej zrównoważone praktyki połowowe. Postęp w spełnianiu tych kryteriów musi być mierzony i raportowany z użyciem środków podlegających publicznej kontroli.
- Unia i państwa członkowskie muszą stwarzać warunki mobilizujące do lepszego przestrzegania przepisów ochrony środowiska poprzez rezerwowanie części kwot połowowych dla tych podmiotów w sektorze rybołówstwa, które stosują najlepsze praktyki.
- Unia i państwa członkowskie powinny promować najlepsze praktyki w podejmowaniu decyzji, w tym współdziałanie rybaków, administracji, naukowców i innych interesariuszy w procesach decyzyjnych w ramach zarządzania rybołówstwem.

W SCENARIUSZACH WYSOKIEJ EMISJI CO₂ GLOBALNE PRZYCHODY Z RYBOŁÓWSTWA MOGĄ BYĆ MNIEJSZE O 35%

ŹRÓDŁO: LAM V. ET AL. (2016), PROJECTED CHANGE IN GLOBAL FISHERIES REVENUES UNDER CLIMATE CHANGE

Tradycyjna wioska rybacka na Kefalinii, Grecja.
© Michel Gunther / WWF

- Unijni decydenci i Komisja Europejska muszą podjąć niezwłoczne kroki, żeby skłaniać właścicieli statków, państwa członkowskie i partnerskie kraje do poprawy praktyk w rybołówstwie ze szczególnym uwzględnieniem równowagi społecznej, środowiskowej i ekonomicznej. Mogą to zrobić poprzez nakładanie dotkliwych sankcji za łamanie przepisów – zarówno za nielegalne połowy, jak i za podawanie nieprawdziwych informacji.

CEL 14.C: IMPLEMENTACJA I EGZEKWOWANIE MIĘDZYNARODOWEGO PRAWA MORSKIEGO

Zwiększyć ochronę i zrównoważone wykorzystywanie oceanów i ich zasobów poprzez wdrażanie prawa międzynarodowego, zgodnego z Konwencją Narodów Zjednoczonych o Prawie Morza (UNCLOS), która zapewnia ramy prawne odnośnie ochrony i zrównoważonego wykorzystania oceanów i ich zasobów, zgodnie z paragrafem 158 dokumentu „Przyszłość, jakiej chcemy”.

90%

ŚWIATOWEGO
HANDLU
ODBYWA SIĘ ZA
POŚREDNICTWEM
TRANSPORTU
DALEKOMORSKIEGO

Żaden kraj nie jest wyłącznie odpowiedzialny za otwarte morze, które stanowi 64% powierzchni i 95% objętości oceanów³⁹. Otwarte morze zawiera 10% wszystkich odławianych morskich organizmów i żyje w nim wiele daleko migrujących gatunków takich jak tuńczyk i włócznik⁴⁰. Na mocy dobrowolnych międzynarodowych umów szereg państw, w tym UE, powołało do życia regionalne organizacje zarządzania rybołówstwem (RMFO), których zadaniem jest ochrona i zrównoważona eksploatacja stad ryb daleko migrujących w poszczególnych morskich regionach⁴¹.

Niemniej, najważniejszym narzędziem ochrony morskich gatunków i ekosystemów na pełnym morzu jest Konwencja Narodów Zjednoczonych o Prawie Morza (UNCLOS) obejmująca cały ocean i regulująca korzystanie ze wszystkich jego zasobów⁴². Statystyki dla wskaźnika 14.C.1 „Liczba krajów, które zrobiły postęp w ratyfikowaniu, zaakceptowaniu i wdrażaniu w obrębie właściwych ram prawnych, politycznych i instytucjonalnych, międzynarodowego prawa odzwierciedlonego w Konwencji Narodów Zjednoczonych o Prawie Morza (UNCLOS), dla ochrony i zrównoważonego użytkowania oceanów i ich zasobów” pokazują, że najwięcej krajów ratyfikowało UNCLOS w latach 90. ubiegłego wieku z tendencją spadkową po roku 2000, kiedy liczba państw będących sygnatariuszami wielostronnych porozumień w kwestiach transgranicznej ochrony środowiska niemal zrównała się z liczbą krajów na świecie⁴². Wskaźnik ten musi teraz zostać uzupełniony o liczbę krajów, które wywiązują się z zobowiązań i dążą do pełnej implementacji międzynarodowego prawa poprzez

wzmacnianie kontroli egzekwowania przepisów na poziomie krajowym i regionalnym. Trzeba również rozpocząć odpowiednie działania, żeby przekonać o znaczeniu UNCLOS pozostałe kraje, które wciąż nie są częścią tych międzynarodowych porozumień, co będzie wymagało dużo czasu, energii i środków.

W 2020 roku upływa termin osiągnięcia dobrego stanu środowiska (ang. GES, *Good Environmental Status*) i maksymalnego zrównoważonego połowu w wodach Unii. Również w tym roku 10% oceanu powinno podlegać skutecznej ochronie, zgodnie z założeniami Konwencji o Różnorodności Biologicznej Celu Aichi 11 i celów 14.2 i 14.5 w ramach SDG14. Mimo to, nasz ocean jest nadal w złym stanie, a różnorodność biologiczna nie jest odpowiednio chroniona. UE ma do odegrania olbrzymią rolę jako negocjator traktatu o ochronie różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza krajową jurysdykcją (BBNJ, ang. *Biodiversity Beyond National Jurisdiction*) oraz mediator pomiędzy różnymi państwami. Traktat BBNJ to znajdujący się obecnie w fazie negocjacji nowy instrument ONZ, którego zadaniem jest ochrona i zrównoważone wykorzystywanie różnorodności biologicznej na obszarach morskich znajdujących się poza narodową jurysdykcją. Traktat wejdzie w skład UNCLOS, wypełniając luki w międzynarodowych ramach prawnych dotyczących zarządzania morską różnorodnością biologiczną, pomagając jednocześnie reagować na nowe zagrożenia i sposoby jej eksploatacji. Traktat BBNJ będzie miał kluczowe znaczenie dla lepszej ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanu, ale także realizacji agendy UE w zakresie przyszłości obszarów morskich.

10%

WSZYSTKICH
POŁAWIANYCH
ORGANIZMÓW
MORSKICH
POCHODZI
Z RYBOŁÓWSTWA
DALEKOMORSKIEGO

SZACUJE SIĘ, ŻE OTWARTE MORZE ZAWIERA 49%

Z BLISKO 47 MILIARDÓW TON WĘGLA
WIĄZANEGO PRZEZ FITOPLANKTON I
JEST DOMEM DLA LICZNYCH GATUNKÓW
Z CAŁEGO ŁAŃCUCHA POKARMOWEGO, W
TYM RYB DALEKO MIGRUJĄCYCH TAKICH
JAK TUŃCZYK I MIECZNIK

ŹRÓDŁO: SUMAILA R. ET AL. (2016), THE HIGH SEAS AND US - UNDERSTANDING
THE VALUE OF HIGH-SEAS ECOSYSTEMS

REKOMENDACJE WWF:

- UE i jej państwa członkowskie powinny wdrożyć system szerszej współpracy pomiędzy krajami, RFMOs i innymi kompetentnymi organami, obejmujący konkretne zasady międzysektorowej i ponad jurysdykcyjnej ochrony i eksploatacji oceanów⁴³.
- UE i jej państwa członkowskie powinny promować i nadzorować regionalną implementację globalnych standardów, żeby stworzyć holistyczny, ekosystemowy model zarządzania wyposażony w konkretne narzędzia ochrony wrażliwych gatunków i siedłisk⁴³.
- UE i jej państwa członkowskie powinny szerzej stosować narzędzia zarządzania obszarowego⁴³, kładąc szczególny nacisk na ustanawianie morskich obszarów chronionych; muszą również zagwarantować, że strategiczna ocena oddziaływania na środowisko i morskie planowanie przestrzenne będą wykonywane na obszarach znajdujących się poza krajową jurysdykcją.

PRZYSZŁE DZIAŁANIA: WYŚCIG Z CZASEM

PRZYSZŁE DZIAŁANIA

WWF wzywa Unię i międzynarodowych decydentów do zastosowania się do przedstawionych w tym raporcie rekomendacji i zintensyfikowania wysiłków na rzecz realizacji wszystkich zadań Celu 14, zanim negatywne skutki ocieplenia i przełowienia oceanów staną się jeszcze dotkliwsze. Rekomendacje WWF w zakresie większej odpowiedzialności oraz transparentności, skutecznego i opartego na danych naukowych zarządzania oraz przyjęcia określonych ram czasowych wraz z okresowym monitorowaniem osiągnięć muszą stać się częścią wszystkich krajowych strategii legislacyjnych. Ochrona morskich ekosystemów i dobrobytu społeczności obszarów przybrzeżnych wymaga ambitnych działań, które przyczynią się do wzmocnienia Zrównoważonej Niebieskiej Gospodarki i w konsekwencji bezpieczeństwa żywnościowego.

Koralowce oraz ryby z rodzaju anthias, Fidzi. © Cat Holloway / WWF

Realizacja wszystkich założeń Celu 14, w tym zrównoważonego rybołówstwa i akwakultury, ma duży wpływ na powodzenie pozostałych Celów Agendy 2030, w tym likwidacji ubóstwa (Cel 1), wyeliminowania głodu, zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i lepszego odżywiania (Cel 2), promowania trwałego, integrującego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy dla wszystkich (Cel 8), a także łagodzenia i przystosowywania się do skutków zmiany klimatu (Cel 13). Mimo tak istotnych powiązań Celu 14 z innymi SDGs, brak danych i ograniczony zakres dostępnych wskaźników w znaczący sposób utrudniają ocenę postępów osiągniętych przez członków ONZ w tym obszarze w ostatnich 15 latach. Z tego samego powodu nawet UE nie jest w stanie dokładnie śledzić własnych osiągnięć w realizacji SDGs i celów wspólnej polityki rybołówstwa, mimo ogromnego potencjału WPRyb i jej wymiaru zewnętrznego we wspieraniu wszystkich SDGs, nie tylko Celu 14. Jako jeden z najważniejszych liderów globalnego zarządzania środowiskiem morskim UE powinna zdecydowanie dążyć do pozyskiwania wsparcia członków ONZ dla wszystkich celów SDG. Powinno to się odbywać poprzez pracę nad polityką spójności dla rozwoju, ale też opracowywanie bardziej technicznych dokumentów dotyczących między innymi badań nad sposobem, w jaki WPRyb i jej wymiar zewnętrzny mogą wspierać konkretne Cele i zadania Agendy 2030.

Morskie ekosystemy są odporne na niektóre zmiany zachodzące w środowisku, a populacje ryb mogą się do pewnego stopnia samodzielnie odnawiać, ale bez odpowiedniej ochrony i skutecznego zarządzania nasz ocean i dostarczane przez niego usługi ekosystemowe są narażone na poważne niebezpieczeństwa, między innymi wyczerpanie zasobów ryb, utratę siedlisk i zanieczyszczenie, które potencjalnie mogą przyczynić się do lokalnego wymierania. **Obecny poziom połowów jest jednym z największych czynników blokujących realizację Celu 14 oraz unijnych celów dobrego stanu środowiska i zrównoważonego zarządzania rybołówstwem do 2020 roku.**

Nasze długoletnie przyzwyczajenie do eksploatacji morskich zasobów bez poszanowania ograniczeń planety sprawia, że przywrócenie populacji ryb i skorupiaków do bezpiecznego poziomu będzie niezwykle trudne. Na szczęście sytuacja poprawia się dzięki opartym na badaniach naukowych działaniom w zakresie ochrony i zarządzania. Wciąż mamy jednak do czynienia ze znaczącymi różnicami regionalnymi i mierzymy się z nieustającym i niezwykle powszechnym zagrożeniem w postaci nielegalnych połowów. Żeby walczyć z powszechnie występującym problemem przełowienia, zwiększyć transparentność morskiej działalności, a przede wszystkim zagwarantować zdrowe populacje ryb długoterminowo, musimy wspólnie działać dalej.

Zdrowe, produktywne i odporne morskie ekosystemy mają fundamentalne znaczenie dla żyjących w nich organizmów, ale także dla ludzi, których przetrwanie zależy od Zrównoważonej Niebieskiej Gospodarki. W 2020 roku nasz ocean stoi przed bezprecedensowymi wyzwaniami, między innymi dewastacją siedlisk, zanieczyszczeniem, nielegalnymi połowami i nieprawidłowym zarządzaniem rybołówstwem i morskimi zasobami. Niszczycielski wpływ naszej przeszłości musi zostać natychmiast odwrócony, zwłaszcza dla dobra

nadmorskich społeczności, gdzie produkcja ryb i owoców morza jest podstawą utrzymania i gwarantuje bezpieczeństwo żywnościowe. Pozycja Europy jako światowej morskiej potęgi w połączeniu z jej wewnętrznymi i zewnętrznymi zobowiązaniami w zakresie zrównoważonego rozwoju czynią ją naturalnym liderem w globalnym zarządzaniu oceanami. Państwa unijne muszą włożyć więcej wysiłku w kształtowanie polityki w ramach RMFO i zaznaczenie swojego stanowiska na forum międzynarodowym, żeby pogłębić realizację Agendy 2030 poza Celem 14.

Zaplanowana na czerwiec 2020 roku Konferencja ONZ na Temat Oceanów to dla Unii okazja do wprowadzenia kwestii bardzo ambitnych celów do dyskusji nad Celem 14. Konieczne jest znaczne zwiększenie tempa realizacji Celu 14 i nadanie mu znacznie wyższego priorytetu w najbliższej przyszłości w państwach unijnych. Zrównoważone wykorzystanie morskich zasobów i budowanie prężnie działającej Zrównoważonej Niebieskiej Gospodarki może i powinno przełożyć się na społeczno-ekonomiczne korzyści dla sektora morskiego i społeczności stref przybrzeżnych, ale, co ważniejsze, zapewnić bezpieczeństwo żywnościowe na świecie i wzmocnić odporność oceanu na skutki zmiany klimatu.

REALIZACJA WSZYSTKICH SDGs PO ROKU 2020

W dobie załamania różnorodności biologicznej i kryzysu klimatycznego SDGs wyznaczają spójny i ambitny kierunek dla świata do 2030 roku. Najnowszy raport Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) na temat stanu realizacji tych SDGs, dla których dane są dostępne⁴⁴, sprawozdanie Sekretarza Generalnego w sprawie postępów w osiąganiu SDGs⁴⁵, Globalny Raport o Zrównoważonym Rozwoju⁴⁶ i przeprowadzona przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej (IPBES) globalna ewaluacja różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych (wraz z podsumowaniem dla decydentów)⁴⁷ pokazują, że **w kwestii dążenia do realizacji większości z 12 celów z zakresu ochrony środowiska, które powinny zostać wykonane do 2020 roku, w tym celów 14.2, 14.4, 14.5 i 14.6, bardzo poważnie zboczyliśmy z kursu.**

Biorąc pod uwagę globalny wymiar katastrofalnej utraty środowiska naturalnego i kryzysu klimatycznego oraz znaczenie odnowy odporności naturalnych ekosystemów dla Agendy 2030⁴⁸, decydenci na całym świecie muszą w dalszym ciągu z całych sił dążyć do realizacji SDG na 2020 rok. **Żaden z Celów Zrównoważonego Rozwoju nie kończy się na 2020 roku: praca nad ich realizacją musi być aktywnie kontynuowana, żeby utrzymać integralność Agendy 2030. Wszyscy**

członkowie ONZ muszą zwiększyć wysiłki, żeby stworzyć platformę dla globalnej odbudowy różnorodności biologicznej i jej ochrony w latach 2012-2030.

Przyjęcie Deklaracji Politycznej „Gearing up for a decade of action and delivery for sustainable development” w trakcie zorganizowanego pod patronatem Zgromadzenia Ogólnego ONZ Forum Politycznego Wysokiego Szczebla na temat przyspieszenia implementacji Agendy 2030 dla zrównoważonego rozwoju i jej oficjalne zatwierdzenie przez Zgromadzenie Ogólne we wtorek 15 października 2019 roku to ważne pierwsze kroki na drodze do realizacji tego celu. Podjęte przez członków ONZ zobowiązanie⁴⁹ do „uruchomienia szybkich i ambitnych działań w celu urzeczywistnienia naszej wspólnej wizji do 2030 roku oraz ogłoszenia nadchodzącego dziesięciolecia dekadą działań”, a także „zachowania integralności Agendy 2030 poprzez ambitną i nieustanną pracę przy realizacji powiązanych z Celami Zrównoważonego Rozwoju zadań na rok 2020” musi teraz przełożyć się na konkretne czyny, żeby sprostać klimatycznym, środowiskowym i społeczno-gospodarczym wyzwaniom stawianym przez SDGs. Lepsze zrozumienie powiązań pomiędzy największymi zagrożeniami dla naszego środowiska pozwoli nam lepiej je chronić. A czasu jest coraz mniej.

BIBLIOGRAFIA

1. Komisja Europejska (2018), *Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context*. „Statistical books”, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg.
2. Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (2018), *The State of World Fisheries and Aquaculture*, <http://www.fao.org/3/i9540EN/i9540en.pdf>
3. <https://sdgfunders.org/sdgs/>
4. Komisja Europejska (2018), *Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context*. „Statistical books”, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg; Nilsson, M. et al. (2016), *Policy: Map the interactions between Sustainable Development Goals*. „Nature” 534, s. 320-322. 10.1038/534320a; Neumann, B. et al. (2017), *Strong sustainability in coastal areas: a conceptual interpretation of SDG*.
5. <https://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainabledevelopment-goals/goal-14-life-below-water.html>
6. Singh, G. et al. (2017), *A rapid assessment of co-benefits and trade-offs among Sustainable Development Goals*. „Marine Policy”. 10.1016/j.marpol.2017.05.030.
7. Le Blanc, D. et al. (2017), *Mapping the linkages between oceans and other Sustainable Development Goals: A preliminary exploration*. Departament Spraw Gospodarczych i Społecznych (DESA). Dokument roboczy DESA nr 149; Okafor-Yarwood, Ifesinachi (2017), *Illegal, unreported and unregulated fishing, and the complexities of the sustainable development goals (SDGs) for countries in the Gulf of Guinea*. „Marine Policy”. 10.1016/j.marpol.2017.09.016.
8. Międzyrządowa Komisja Oceanograficzna (2018), *The IOC contribution to ocean literacy: perspectives and developments in view of the UN Decade of Ocean Science for Sustainable Development*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000265122>
9. Międzynarodowa Rada Nauki (2017), *A guide to SDG interactions: From science to implementation*. Paryż.
10. WWF (2018), raport *Living Planet*. https://wwf.panda.org/knowledge_hub/all_publications/living_planet_report_2018/
11. Organizacja Narodów Zjednoczonych (2015), *Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne w dniu 25 września 2015 roku: Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030*.
12. <https://sdg-tracker.org/oceans> <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/9237449/KS-01-18-656-EN-N.pdf/2b2a096b-3bd6-4939-8ef3-11cfc14b9329>
13. WWF (2019), *Protecting Our Ocean: Europe's challenges to meet the 2020 deadlines*.
14. https://www.bsh.de/EN/TOPICS/Offshore/Maritime_spatial_planning/maritime_spatial_planning_node.html https://www.bsh.de/EN/TOPICS/Offshore/Maritime_spatial_planning/National_spatial_planning/national_spatial_planning_node.html
15. *The State of World Fisheries and Aquaculture* (2018). <http://www.fao.org/fishery/sofia/en>
16. <http://www.seaaroundus.org> oraz Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (2018), <http://www.fao.org/3/i9540EN/i9540en.pdf>
17. WWF (2018), *Evaluating Europe's course towards sustainable fisheries*; Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (2018), *The State of World Fisheries and Aquaculture*.
18. WWF (2018), *Evaluating Europe's course towards sustainable fisheries*. http://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/wwfepo_cfp-scorecardreport_dec2018.pdf
19. WWF (2017), *Remote Electronic Monitoring*. https://www.wwf.org.uk/sites/default/files/2017-10/Remote%20Electronic%20Monitoring%20in%20UK%20Fisheries%20Management_WWF.pdf
20. IUCN WCPA (2018), *Applying IUCN's Global Conservation Standards to Marine Protected Areas (MPA). Delivering effective conservation action through MPAs, to secure ocean health & sustainable development*. Wersja 1.0, 4-stronicowa. Gland, Szwajcaria.
21. <http://data.worldbank.org/data-catalog/world-developmentindicators>; <https://www.protectedplanet.net/>
22. <https://www.sdg.org/datasets/indicator-14-6-1-progress-by-countries-in-the-degree-of-implementation-of-international-instruments-aiming-to-combat-illegal-unreported-and-unregulated-fishing-level-of-implementation-1-lowest-to-5-highest/data>; <https://unstats.un.org/sdgs/files/meetings/iaeg-sdgs-meeting-03/3rd-IAEG-SDGs-presentation-FAO--14.6.1-and-14.b.1.pdf>
23. https://wwf.panda.org/our_work/oceans/problems/irresponsible_financing/
24. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A8-2018-0379+0+DOC+XML+V0//EN&language=PL>
25. WWF (2019), *Out of sight, out of mind*. http://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/outofsightreport_online__1_.pdf
26. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/4244Chapter%205%20Measuring%20progress2.pdf>
27. WWF (2019), raport *Stop the Plastic Flood*.
28. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1907&from=EN>
29. <http://unohrlls.org/custom-content/uploads/2013/09/Small-Island-Developing-States-Factsheet-2013-.pdf>; <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/2173emerging%20issues%20of%20sids.pdf>
30. https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/pcd_main_report.pdf
31. https://pdf.wri.org/reefs_at_risk_revisited.pdf
32. Hoegh-Guldberg et al. (2018), *Securing a Long-term Future for Coral Reefs*. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S016953471830226X>
33. https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff_pl
34. WWF (2019), *Empowering women in marine communities* https://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/wwf_genderequalityand-fisheriespolicybrief.pdf
35. <https://www.theguardian.com/global-development/2016/jun/09/eu-european-union-accused-exporting-problem-overfishing-mauritania-deal>
36. <http://www.juntadeandalucia.es/organismos/agriculturapescaysesarrollorural/areas/pesca-acuicultura/sisepa.html>
37. *Voluntary Guidelines for Securing Sustainable Small-Scale Fisheries in the Context of Food Security and Poverty Eradication*. <http://www.fao.org/3/i4356en/i4356en.pdf>
38. http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC117567/2019_aer_fleet-final_identifiers.pdf
39. https://www.un.org/depts/los/biodiversity/prepcom_files/rolling_comp/IUCN.pdf
40. Szczegółowe podsumowanie międzynarodowych działań w kontekście otwartego morza znajduje się na stronie <http://www.fao.org/3/W3123E/W3123E02.htm>
41. https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/international/rfmo_pl
42. https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/unclos/unclos_e.pdf
43. Wright, G. and Rochette, J. (2019), *Regional Ocean Governance of Areas Beyond National Jurisdiction: Lessons Learnt and Ways Forward*, STRONG High Seas Project https://www.prog-ocean.org/wp-content/uploads/2019/03/STRONG-HS_Lessons-Learnt-Report.pdf
44. OECD (2019), *Measuring Distance to the SDG Targets 2019: An Assessment of Where OECD Countries Stand*. OECD Publishing, Paryż. <https://doi.org/10.1787/a8caf3fa-en>
45. Zob. Rada Gospodarcza i Społeczna ONZ, dokument E/2019/68
46. *The Future is Now: Science for Achieving Sustainable Development* to pierwszy globalny raport na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju przygotowany przez grupę niezależnych naukowców powołanych przez Sekretarza Generalnego ONZ.
47. *Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services*, 2019
48. *Global Sustainable Development Report, The Future is Now: Science for Achieving Sustainable Development* (2019:94): „Osiągnięcie Celów Zrównoważonego Rozwoju będzie wymagać od nas zmniejszenia presji wywieranej na to wspólne dziedzictwo [naturalne]”.
49. *Political declaration of the high-level political forum on sustainable development convened under the auspices of the General Assembly*. Punkt 4 części I. Sygn. dok. A/HLPF/2019/L.1 <https://undocs.org/en/A/HLPF/2019/I.1>

WWF - DZIAŁAMY NA RZECZ OCEANÓW

WWF prowadzi globalne działania na rzecz odpornych oceanów z dobrze funkcjonującymi ekosystemami, które wspierają bogatą różnorodność biologiczną, zapewniają bezpieczeństwo żywnościowe i stanowią stabilne źródło utrzymania. Współpracujemy ze społecznościami, rządami i przedsiębiorcami – również w sektorze finansowym – żeby zablokować wsparcie dla szkodliwej działalności i inwestować w tworzenie zdrowego środowiska morskiego.

Odwiedź stronę projektu **Fish Forward**, żeby dowiedzieć się więcej: www.fishforward.eu

CO TY MOŻESZ ZROBIĆ?

Każdy może pomóc ocalić nasz ocean. Najważniejsze, co możemy zrobić jako konsumenci, to wybierać ryby pochodzące ze zrównoważonych połowów:

- Zrównoważone zarządzanie pozwala rybom lepiej przystosowywać się do zmian zachodzących w środowisku.
- Dbanie o zdrowie stad i odpowiedzialne gospodarowanie łowiskami obniża negatywny wpływ rybołówstwa na ekosystem. Dzięki temu morskie populacje i siedliska są bardziej odporne na zmianę klimatu.
- Zdrowe stada to także mniejsze zużycie paliwa i innych zasobów używanych w trakcie połowów.
- Ryby pochodzące z odpowiedzialnej hodowli nie przyczyniają się do niszczenia nadbrzeżnych siedlisk takich jak lasy namorzynowe, które pełnią krytyczną rolę we wspieraniu społeczności w przystosowywaniu się do zmiany klimatu.

W 2019 roku podczas szczytu ONZ, którego tematem były Cele Zrównoważonego Rozwoju, projekt Fish Forward 2 dołączył do grona SDG Accelerated Action, dobrowolnej inicjatywy podejmowanej przez państwa i inne zainteresowane strony na rzecz szybszej realizacji Agendy 2030.

WWF jest jedną z największych na świecie niezależnych organizacji działających na rzecz ochrony środowiska naturalnego, wspieraną przez ponad 5 milionów osób. Posiada globalną sieć aktywną w ponad 100 krajach. Misją WWF jest powstrzymanie degradacji środowiska naturalnego naszej planety i kształtowanie przyszłości, w której ludzie będą żyli w harmonii z przyrodą, przez ochronę światowej różnorodności biologicznej, zadbanie o zrównoważone formy eksploatacji zasobów odnawialnych, a także promocję ograniczeń w emisji zanieczyszczeń i marnotrawnej konsumpcji.

Europejskie Biuro ds. Polityki WWF wspiera realizację globalnej misji WWF poprzez przewodniczenie sieci WWF w obszarze kształtowania polityki UE, która ma wpływ na środowisko w Europie i na całym świecie.

Dalsze informacje:

WWF European Policy Office

www.wwf.eu

Dr Anne-Cécile Dragon

specjalistka ds. rybołówstwa
acddragon@wwf.eu

Dr Samantha Burgess

kierowniczka działu
polityki morskiej
sburgess@wwf.eu

Katrin Vilhelm Poulsen

specjalistka ds. ryb i owoców
morza
kpoulsen@wwf.eu

Larissa Milo-Dale

specjalistka ds.
komunikacji
lmilodale@wwf.eu

Projekt: Evan Jeffries and Catherine Perry (www.swim2birds.co.uk)

Druk: Agencja Wydawnicza Ekopress

Opublikowano w marcu 2020 roku przez WWF – World Wide Fund For Nature (poprzednio World Wildlife Fund), Bruksela, Belgia. Każda reprodukcja w części lub w całości wymaga podania tytułu oraz wydawcy (wskazanego powyżej) będącego właścicielem praw autorskich.

© Tekst 2020 WWF. Wszelkie prawa zastrzeżone.

JAK UE I MIĘDZYNARODOWE ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM MORSKIM MOŻE PRZYCZYNIĆ SIĘ DO REALIZACJI AGENDY 2030?

100%
RECYCLED

38%

Realizacja Celu 14 ma decydujące znaczenie dla ponad 1/3 pozostałych zadań w ramach SDG

0

Żaden cel SDG14 nie został w pełni zrealizowany

2050

Według prognoz kluczowe morskie ekosystemy takie jak rafy koralowe przestaną istnieć w ciągu następnych 30 lat

1/10

Rybołówstwo i akwakultura są podstawą utrzymania 10–12% światowej populacji

Ten projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską

Publikacja powstała dzięki finansowemu wsparciu ze strony Unii Europejskiej. WWF ponosi całkowitą odpowiedzialność za przedstawione w niej treści, które nie muszą odzwierciedlać stanowiska UE.